

Ezinbesteko 30 ibilaldi Nafarroan zehar

Gobierno
de Navarra

Nafarroako
Gobernua

2030

Reyno de
Navarra

Nafarroa_{ko}
Erresuma

EUSKADI

FRANTZIA

LA RIOJA

ARAGÓN

 Ibilbide luzeak (GRak)

 Mendi-ibiliak

 Autobiak eta autobideak

 Herriak

 Errepide nazionalak

 Bide iragarriak

 Donejakue Bidea

 Inaziotar Bidea

 Bide berdeak

		HERRIA	ZAIL.	DISTANTZIA	ORRIALDEA
PIRINIOAK					
1	Pottokaren bidea	Zugarramurdi	●	11,8 km.	or. 08
2	Xorroxin ur-jauzia	Erratzu	●	6,9 km.	or. 10
3	Iturburua	Oieregi	●	6 km.	or. 12
4	Larraun ibaiaren iturburua	Iribas	●	5 km.	or. 14
5	Saien balkoia	Irurtzun	●	4,9 km.	or. 16
6	Haritz monumentalak	Jauntsarats	●	1,8 km.	or. 18
7	Leurtzako urtegiak	Urrotz	●	9,7 km.	or. 20
8	Orgiko bidea	Lizaso	●	8,6 km.	or. 22
9	Basajaunberroko basoa	Orreaga	●	3,9 km.	or. 24
10	Paradisuak-Erlan	Orbaizeta	●	4,6 km.	or. 26
11	Errekaidorra	Otsagabia	●	9,6 km.	or. 28
12	Gartxoten Bidea	Izaltzu	●	11,3 km.	or. 30
13	Orhiko igoera	Otsagabia	●	4,8 km.	or. 32
14	Zemetoko Bidea	Izaba	●	4,5 km.	or. 34
15	Dronda-Mata de Haya	Izaba	●	5,3 km.	or. 36
16	Artikomendia	Izaba	●	5,6 km.	or. 38
17	Trikuharrien Ibilbidea	Etxarri-Aranatz	●	14,9 km.	or. 40
18	Mendizaleen Ibilbidea	Urbasa-Andiako P.N.	●	7,6 km.	or. 42
23	Irati ibaia-San Roman ermita	Agoitz	●	7 km.	or. 52

IRUÑERRIA

22	Arga ibaiaren ondoko ibilbidea	Iruñea	●	35,76 km.	or. 50
----	--------------------------------	--------	---	----------------	--------

ERDIALDEA

19	Urederra ibaiaren iturburua	Bakedano	●	6,2 km.	or. 44
20	Irantzu ibaiko arroila	Abartzuza	●	4,4 km.	or. 46
21	Ubagua ibaiaren arroila	Riezu	●	12,6 km.	or. 48
24	Lokizko Santiago basilika	Ollobarren	●	7,4 km.	or. 54
25	Artaxoako trikuharriak	Artaxoa	●	1,6 km.	or. 56
26	Iturrixikin	Iratxeta	●	10,2 km.	or. 58
27	Aita Santuaren Ibilbidea-Agur Harria	Xabier	●	13 km.	or. 60

ERRIBERA

28	Cortinas Amildegia	Errege Bardeetako P.N.	●	1 km.	or. 62
29	El Fraile	Errege Bardeetako P.N.	●	5,8 km.	or. 64
30	Las Roscasko Zirkuitua	Fitero	●	8,2 km.	or. 66
	Bide irisgarriak				or. 68

Piktogramak

Distantzia		Joan-etorria		Familiarentzat		Udaberria	
Desnibela		Zirkularra		Jende guztiarentzat		Uda	
Denbora				Ohituta daudenentzat		Udazkena	
Zailtasun txikia				Bide irisgarria		Negua	
Zailtasun ertaina							

Hegaztien behaketa		Ibai-ibilbidea		Megalitismoa		Bizikletaz ibiltzeko egokia	
Begiratoki panoramikoa		Basoa		Mikologia		Zaldiz ibiltzeko egokia	
Interes kultural eta etnografikoa		Interpretazioa		Interes geologikoa		Intereseko lekuak	
Ur-jauzi naturala		Habitat berezi naturala				Gastronomia	

Piknikgunea		Taberna		Informaziogunea		Oharrak	
Aparkalekua		Bainu publikoak		Iturria			

Ibilbidearen hasiera		Iraupen-eskiko eremua		Ermita		Donejakue Bidea	
Ibilbidearen amaiera		Gaztelua		Koba		Zubia	
Aterpetxea							

Orhi mendiko igoera
Larraineko mendatetik.

Ezinbesteko 30 mendi-ibili Nafarroa ezagutzeko

Natura-dibertsitatea eta kultura-ondare aberatsa uztartzen dituen lurralde bat ezagutzeko gonbita egiten dizue Nafarroak. Horretaz guztiaz goatzeko, guztira 1.250 kilometrotik gora dituzten eta lurraldea iparraldetik hegoaldera eta ekialdetik mendebaldera zeharkatzen duten bideak, bidexkak, **bide berdeak** eta **ibilbide luzeak** eskaintzen dizkizu.

Mendi-ibilien eskaintza honen beste protagonista bat **Donejakue Bidea** da. Nafarroako mendebaldea eta hegoaldea zeharkatzen duen **Inaziotar Bidearekin** batera, Foru Komunitateko arte- eta kultura-ondare aberatsa ezagutzeko aukera emango dizu.

Gida honetan, **30 mendi-ibili** berezi aurkeztuko dizkizugu, zailtasunaren arabera hiru kategoriatan sailkatuak –famiarentzat, jende guztiarentzat eta ohituta daudenentzat–. Mendi-ibili horietan, askotariko altxor naturalak aurkituko ditugu: basoak, ur-jauziak, ibai-ibilbideak, ermitak, hegaztiak behatzeko aukera, formazio geologikoak, mitologia, trikuharriak eta abar.

Jantzi botak, aukeratu mendi-ibilia eta gozatu paisaia ikaragarriekin, jende jator askoarekin eta gastronomia oparoarekin, esperientzia aparta bizitzeko aukera baituzu zain. Azken batean, Nafarroa benetako paradisia da ibiltzea gustuko dutenentzat, ezinbestez ezagutu beharreko eta bertan galtzeko lekua.

Zemeto Bidean.

A wooden signpost stands in a mountainous landscape. The signpost has a horizontal wooden board with black text and a vertical wooden post with orange and white paint. In the background, a steep, rocky cliff face rises, partially covered with green vegetation. The foreground is a grassy slope with scattered rocks.

R.IS-22 Larrería-Z
(Larrería)

Pottokaren bidea

11,8 km

307 m

3 h

ZUGARRAMURDI. Pirinioak

📍 30 T 617893 4791721

HASIERA: Zugarramurdiko leizea

Belardi, baso eta baserrien artetik doan mendi-ibili idiliko hau Urdazubi, Zugarramurdi, Sara eta Ainhoa herriek osatzen duten Xareta izeneko mugaz gaindiko eskualdean zehar ia 35 km egiten dituen ibilbide zirkular baten parte da. Harrien gainean margotutako zaldi urdin txiki baten bidez seinaleztatuta dago.

Pottokaren bideak (kontrabandisten bide ere esaten zaio) lau herriak eta bertako hiru kobak lotzen ditu, eta interes handia ematen dio horrek.

Ibilbide osoa egiteko hamabi ordu baino gehiago behar direnez gero, Zugarramurdiko Sorginen Leizea eta Urdazubiko herria lotzen

dituen 12 km-ko tarte hau iradokitzen dugu. Desnibel txikia du eta egokia da familientzat. Erdi Aroan akelarre ospetsuak egiten ziren leizea utzi ondoren, San Esteban ermitaren inguruetan (Urdazubiko mugartean dagoen Alkerdi auzoan) baserri sakabanatuez osatuta dagoen eremu batera iritsiko gara larre eta abereen artean. Bideak Berroberriako harkaitz karstikoa eta gaztainondoez eta haritzez osatutako baso bat ere zeharkatzen ditu, eta inolako zailtasunik gabe iritsiko gara gure jomugara.

Zugarramurdiko Sorginen Leizea eta Museoa, Urdazubiko errota, monasterioa eta leizeak (Ikaburuko leizea)

Mandragora-likorea

0 500 1.000 1.500 2.000 m

Eskala 1:27.000

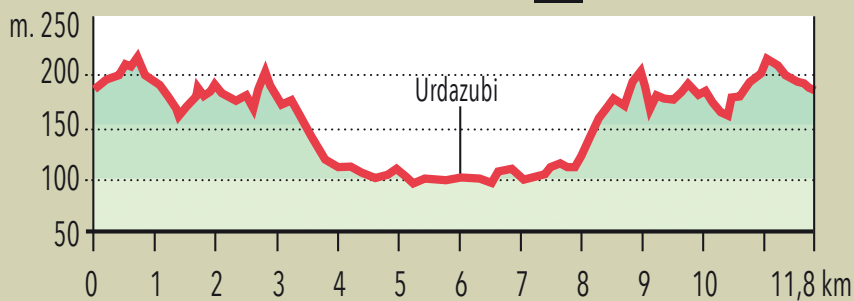
DESKARGATU
TRACK GPS-A

PROFILA

Hasiera: Zugarramurdiko leizea

↔ Amaiera: Zugarramurdi

Pottoka urdin baten
markekin balizatutako
mendi-ibilia

ZERBITZUAK

Xorroxin ur-jauzia

6,9 km

145 m

2 h

ERRATZU. Pirinioak

📍 30 T 625279 4782169

HASIERA: Erratzu

Ibilbide hau Baztango bidexkarik iradokitzaile eta xarmagarrienetako bat da: pago eta gaztainondo artean doa, freskuran, antzinako izaki mitologikoen oihartzunez beteriko parajeetan barna, bidearen erakarmen turistikoa eta inguruko erabilera tradizionalak bateratzeko ahalegina dagoelarik.

Erratzura iritsi eta Ubidea kaleko aparkalekuan utziko dugu autoa, zerrategiaren nabeetatik hurbil. Aparkalekutik atzera egin eta NA-2600 errepidea gurutzatuko dugu, etxebizitza-bloke batzuen parean. Ibilbideak hegoalderantz egiten du kalez kale, errepideko trafikoa saihesteko, eta baratze arteko pasabide mehar bateraino doa: hura hartuko dugu Aranea gaineko harrizko zubi ederrera joateko. Nork jakin, baliteke laminaren batekin topo egitea errekan. Bidexka Iñarbegiko erreken parean doa, baita Gorostapalo eta Iñarbil auzoetara daraman errepidearen parean ere.

Bi zubi txiki zeharkatu ondoren, bidegurutze bat dago, seinaleak dituena (zutoinak); handik herri bidexka zaharraren errotuluei segituko diegu, zubi berri batera iritsi arte. Pagadi-gaztainadi batean sartuko gara orduan, Iñarbegi errekaostari segika. Errekastoa igaro behar ez izateko, ezkerreko bidexkatik joko dugu eta, lehenbiziko ur-jauzia pasatu ondotik, Xorroxingo ur-jauzira helduko gara, bigarrena eta ikusgarriena baita. Uraren zurrumurrua goroldio, liken eta iratzeen artean, horra eguneko unerik hoberena. Xorroxingo ur-jauzitik bidegurutzeraino jaitsiko gara eta handik Gorostapoloko ermitara doan maldan goiti: Baztango auzo tipiko hori zeharkatuko dugu, karrika harritatuak zapalduz eta ezker-eskuin etxe gorriak ikusiz, ibilbidearen abiapuntura iritsi arte.

Santxotena Museoa, Amaiur, Zugarramurdi

Patea, sagardoa

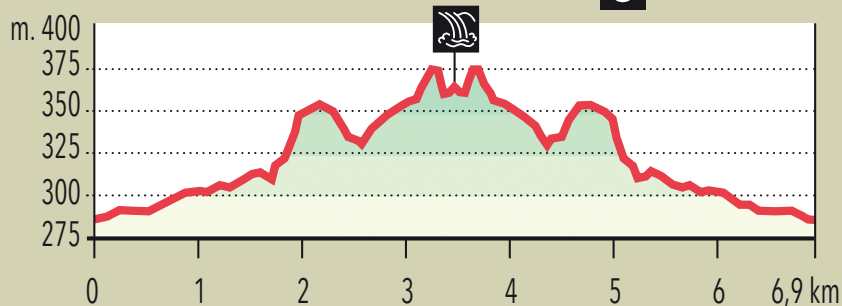
DESKARGATU
TRACK GPS-A

PROFILA

Hasiera: Erratzu

Amaiera: Erratzu

Marka zuri eta
berdeekin balizatatutako
mendi-ibilia

ZERBITZUAK

Ez aparkatu Gorostapolara
doan bidean

Iturburua

OIEREGI. Pirinioak

30 T 612788 4777143

HASIERA: Bertizko Parke Naturala

Oso mendi-ibili erraza da, Bertizko Parke Naturaleko basoaren eta faunaren aberastasuna ezagutzeko aproposa.

Ibilbide hau, haren interpretazio-izaera dela eta, oso egokia da haurrentzat. Parkeko pista nagusian hasten da, txondorraren inguruan. Haritz gorriez osatutako eremu batetik doa hasieran. Ibilbideko aldapa bakarra igo ondoren, pagadi batean murgilduko gara, hain altitude txikietan ohikoak ez badira ere.

Bidea iristen da iturburu batera, urteko garai batzuetan idortu egiten dena. Mendi-hegaletik

jaitsi eta erreka zeharkatu ondoren, pista eroso batek pasealekuaren hasierara eramango gaitu. Bidean zehar, interpretazio panelen bidez adierazita dauden basoko usadio tradizional batzuen arrastoak ikusi ahal izango ditugu (ikazkintza, artzaintza, gaztainak biltegitatzeko eraikuntzak eta abar). Bertizen biltzen dira, leku gutxitan bezala, Iberiar penintsulan bizi diren zazpi okil motak.

Infemuko Errota (Lekaroz), Bertizko Lorategi Botanikoa eta Baztango begiratokia (Ziga)

Ehiza

0 500 1.000 m

Eskala 1:15.000

DESKARGATU
TRACK GPS-A

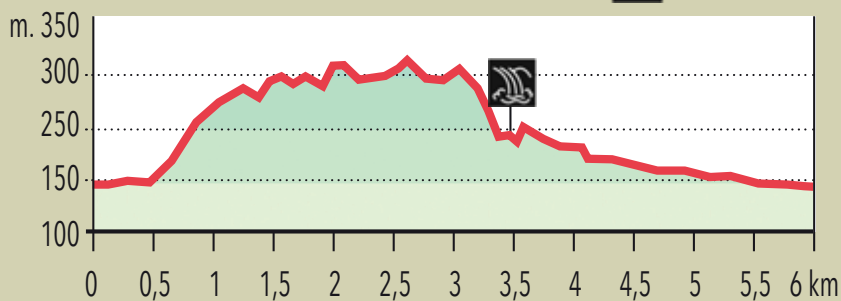

PROFILA

Hasiera: Bertizko Parke Naturaleko aparkalekua

Amaiera: Bertiz

Izen propioekin
balizatutako mendi-ibilia.

ZERBITZUAK

Larraun ibaiaren iturburua

5 km

100 m

1 h 30'

IRIBAS. Pirinioak

30 T 589392 4760209

HASIERA: Iribasko aparkalekua. NA-7504 Lekunberritik

Iribasko iturburuak ezagutzeko pasealeku eroso da. Bazter zoragarriak eskaintzen ditu ibaiaren eta landareen ondoko freskuran. Iturburuak Aralar mendilerroko kareharrizko zoruan iragazitako uraren emaitza magikoa dira.

Mendi-ibili zirkular honetan, bi iturburu eza gutuko ditugu: Aitzarreta (Ertzilla ibaia sortzen duena) eta Basakaitz (Larraun ibaia sortzen den lekua). Iribasko sarreran dagoen aparkalekutik, elizara jo behar da, eta zenbait pista hartu behar dira Arotzenean bordatik igaro eta lehen iturburura, hots, Aitzarretara (beheko irudian) iritsi arte. Haren behealdean sortzen dira Ertzilla ibaia eta ur-jauzia.

Ondoren, atzera egin eta Ertzilla ibaiaren ondoko Aiztondoko zelaietatik jarraituko dugu. Ibaia, Gadiana txiki bat bezala, desagertu egiten da kilometro eskas egin ondoren. Malda labur baten ondoren, Lezegaldeko leizeraino doan pista bat hartuko dugu. Ondoren, Uhan-txoko haranetik Basakaitzeraino –hots, Larraun ibaiaren iturbururaino– jaisten den ubide lehorretik jarraituko dugu. Malda txiki bat baino ez zaigu geratuko Iribasera itzultzeko.

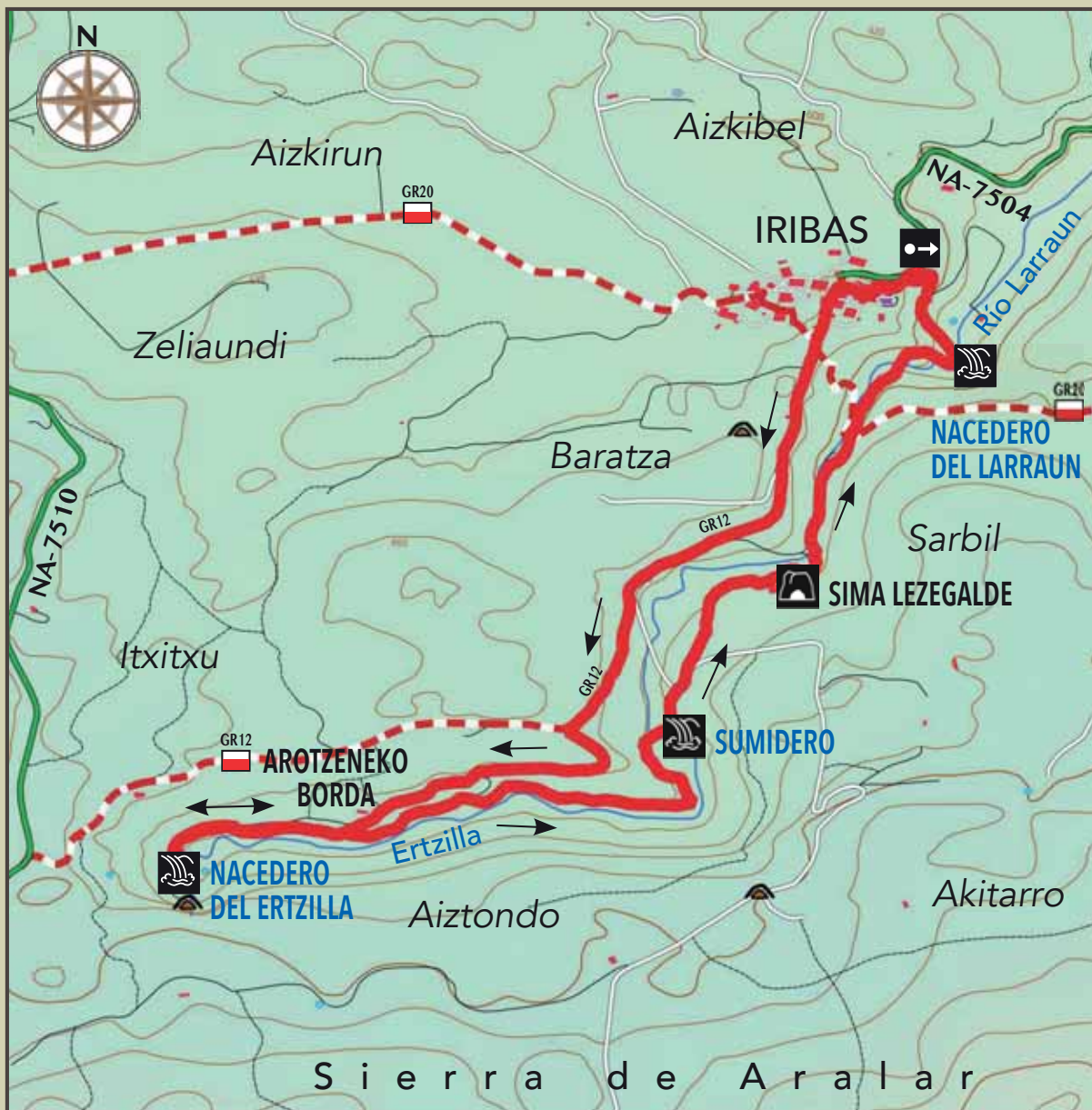

Mendukilo Leizea (Astitz), Done Mikel Aralarkoaren Santutegia eta Lekunberri

Sagardoa, gazta

0 500 1.000 m

Eskala 1:15.000

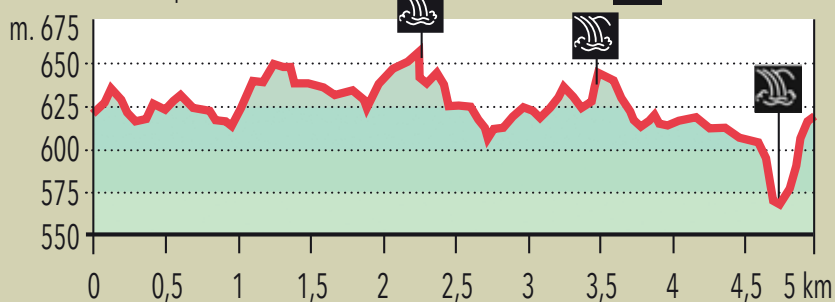
DESKARGATU
TRACK GPS-A

PROFILA

Hasiera: Iribasko aparkalekua

Amaiera: Iribas

Marka zuri eta berdeekin balizatutako mendi-ibilia

ZERBITZUAK

Saien balkoia

4,9 km

325 m

1 h 45'

IRURTZUN. Pirinioak

30 T 595881 4752651

HASIERA: hilerria, Irurtzungo goialdea

Mendi-ibili eder honek garai batean Donostia eta Iruñea lotzen zituen Plazaolako trenaren bidea ekarriko digu gogora, eta Bi Ahizpetan bizi diren sai arreen hegaldiak ikusteko aukera emango digu punturik gairienera.

Iruñeko arroaren eta mendiaren artean doan ibilbide zirkular honek Bi Ahizpetako mendi-hegalak zeharkatzen ditu, eta Larraun ibaiaren higadurak eragindako paisaia natural bikaina eskainiko digu. Ibilaldia Irurtzunen hasiko dugu, hilerriaren inguruan. Bertan, informazio-panel bat ikusiko dugu.

Ergako Trinitatearen ermitara doan bide batek igaroko gara, baina ezkerreantz eramango

gaituzten argibideei jarraituko diegu harizti batean sartzen den bidexka batetik, Allegaingo tontorrera iritsi arte. Begiratoki horrek Irurtzungo ikuspegi bikainak eskainiko dizkigu. Bide nagusira itzuli, eta Saien Balkoira iritsiko gara. Bertatik, Sakanako korridore osoa eta hegazti bitxi horiek ikusi ahal izango ditugu. Jaisteko, bidexka batek sigi-saga egiten du Orazuloko basoan zehar, Bi Ahizpetara iritsi arte. Antzinako trenaren bidetik itzuliko gara, eta tunel bat zeharkatuko dugu Irurtzunera itzuli baino lehen.

Itsasperriko ermita, Zamartzeko monasterioa eta Done Mikel Aralarkoaren Santutegia

Gazta eta txistorra

0 500 1.000 m
Eskala 1:14.000

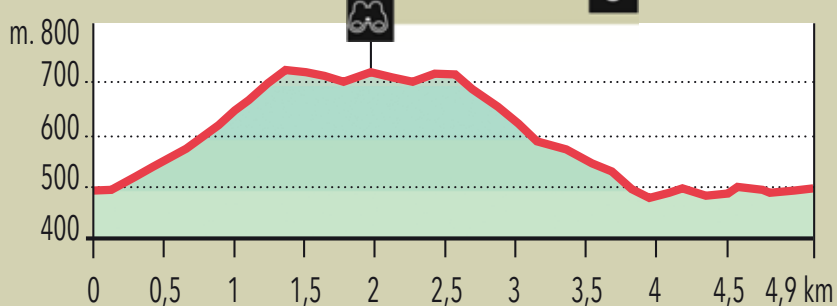
DESKARGATU
TRACK GPS-A

PROFILA

Hasiera: hilerria

Amaiera: Irurtzun

 Marka zuri eta berdeekin balizatutako mendi-ibilia

ZERBITZUAK

Haritz monumentalak

1,8 km

25 m

1 h

JAUNTSARATS. Pirinioak

📍 30 T 597868 4761650

HASIERA: Jauntsarasko eskola, NA-4351

Baso arteko mendi-ibili hau bereziki egokia da hurrekin egiteko. Bertan, beren interesagatik eta bitxitasunagatik "Nafarroako Zuhaitz Monumental" deklaratu zituzten bi haritz kandudun zahar ikusteko aukera izango dugu.

Ibilbidea Jauntsarasko eskolan hasiko dugu, herriaren irteeran, Ultzamarantz. Informazio-panelaren ondoan, Kisulabe izeneko ehun urtetik gorako lehen haritzera doan bidea ikusiko dugu. Garai batean zegoen karobiak (hots, kareharria kiskaltzeko labeak) eman dio izena. 10 metrotik gorako diametroa dauka, eta Nafarroako zabalena da.

Aurrerago, Baragon erreka zeharkatuko dugu zurezko zubi zahar batetik, eta tokiko errepidea zeharkatu ondoren, belardi batzuen ondoko bide batetik jarraituko dugu. Ondoren, Beheitikolandako haritzian sartuko gara, eta ehun urtetik gorako beste haritz batekin egingo dugu topo. Bideak Beheitiko Zelaiko haritzian zehar jarraitzen du, Basaburua ibaitik hurbil. Erreka zeharkatu, eta harekin paralelo jarraituko dugu haritz aparten artean, mendi-ibiliaren hasierara eramango gaituen errepidera iritsi arte.

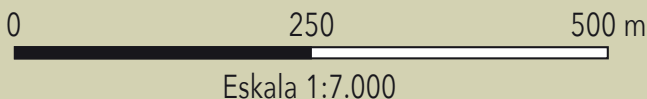
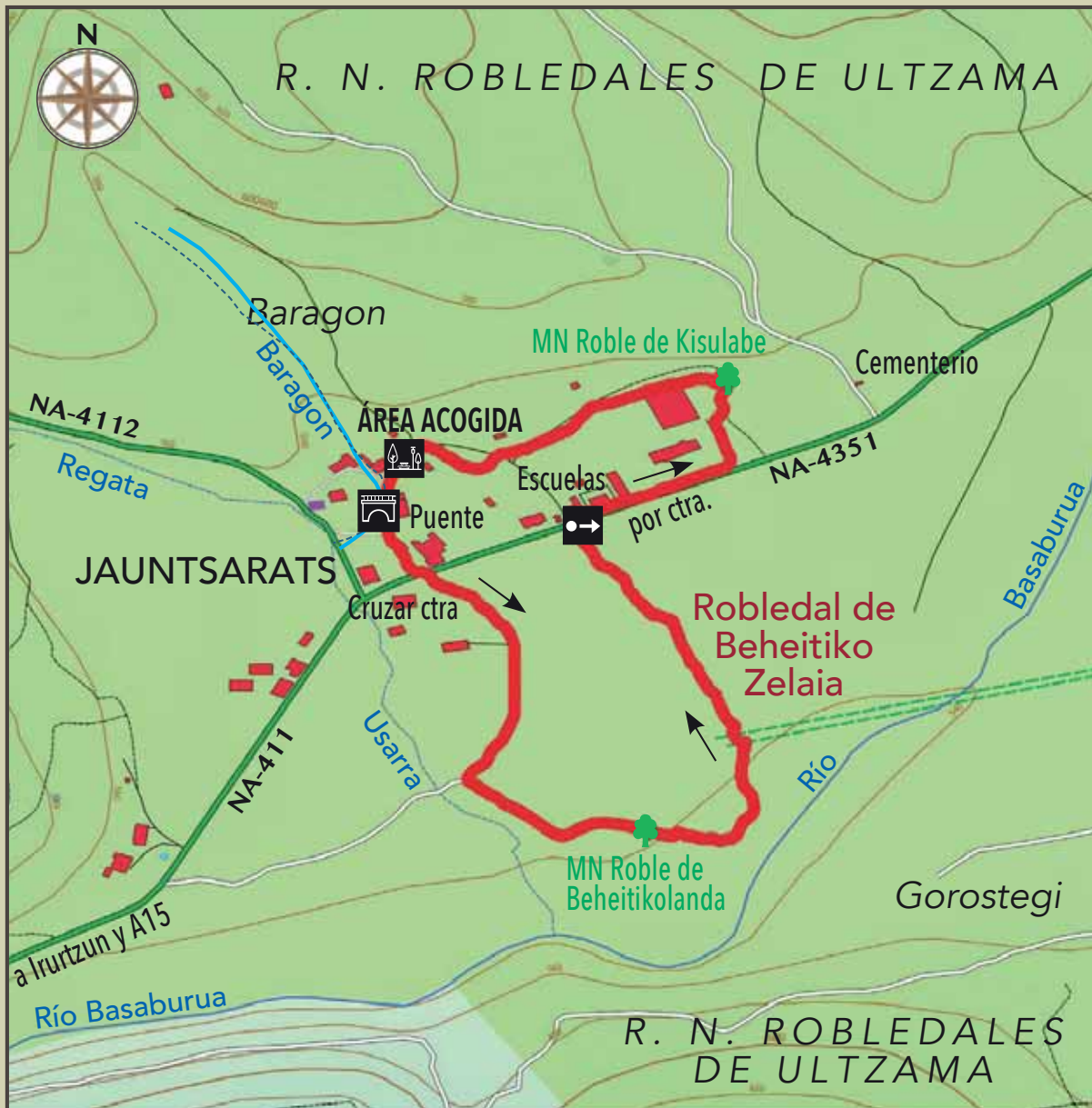

Eztiaren Museoa (Eltso), Ultzama, Orgiko haritzia

Mamia, sagardoa

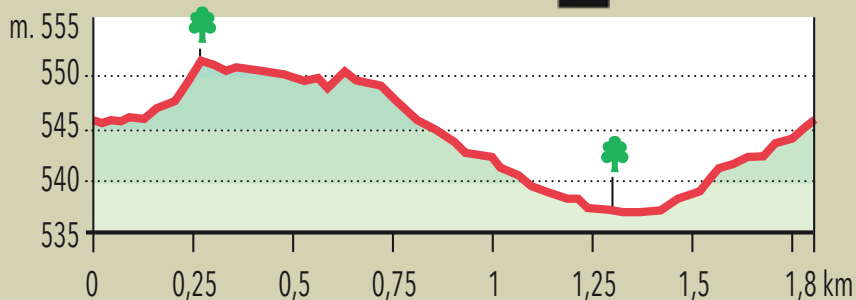
DESKARGATU
TRACK GPS-A

PROFILA

Hasiera: Jauntsarats ikastola

Amaiera: Jauntsarats

Margotutako haritzak
irudikatzen dituzten zurezko
marka txikiekin seinalatzatua.

ZERBITZUAK

Leurtzako urtegiak

9,7 km

390 m

2 h 30'

URROTZ. Pirinioak

30 T 604565 4769576

HASIERA: Leurtzako Aisiako Natura Eremua (pista Urroztik)

Urrotz eta Beintza-Labaiengo udalerrien artean, ezusteko atsegin bat dago gordeta: Leurtzako urtegiak. Aisiako Natura Eremu deklaratu dituzte, eta oso balio ekologiko handia dute. Gainera, lasaitasuna eta ametsezko paisaiak dituzte ezaugarri bereizgarri.

Mendi-ibili zirkular eder hau informazio-gunean hasiko dugu, Urroztik 5 km-ra. Ibilbideak Leurtza errekaaren arroa inguratzen du, eta uraren eta pagadien arteko kontrasteaz gozatzeko aukera emango digu. Habitat aproposa da baso-igel gorriarentzat.

Goiko urtegiko dikea zeharkatu ondoren, antzinako Eltzaburuko galtzadaren tarte batzuk ikusteko aukera emango digun bide bat hartu

beharko dugu. Ondoren, Zumardenako lepora iritsiko gara, Erlaingo gurutzetik hurbil. GR12 bidetik Belaterantz jarraitzen badugu, Pittortzar trikuharria ikusi ahal izango dugu. Zumardena itzuli ondoren, tarte lau batetik jarraituko dugu Uztakortako leporaino, eta usategi batzuk ikusi ahal izango ditugu. GR12 bidea utzi, eta Soratxipi mendian ekialdera ematen duen hegalean zehar, Ezkalarreko lepora iritsiko gara. Bertatik, ibilbideak behera egiten du abiapuntura itzuli arte.

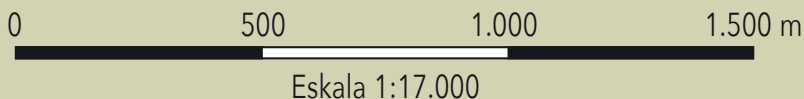

Donamariako dorrea, Elgorriagako bainuetxea eta Zubietako errota

Onddoak eta kamamila

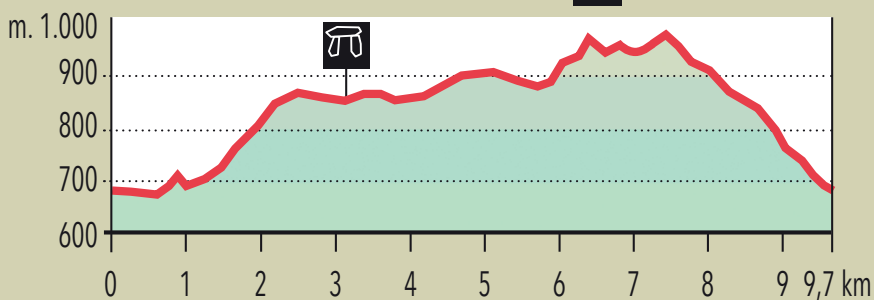
DESKARGATU
TRACK GPS-A

PROFILA

Hasiera: Leurtzako Aisiako Natura Eremua

Amaiera: Leurtza ANE

Marka hori eta zuriekin
balizatutako mendi-ibilia

ZERBITZUAK

Aparkaleku arautua goi-
denboraldian

Orgiko bidea

LIZASO. Pirinioak

📍 30 T 607770 4757828

HASIERA: Orgiko ANE, NA-411 (20. KP)

Ibilbide erraza da, BTT eta zaldiz egiteko aproposa. Ultzama eta Odietako zenbait herri zeharkatzen ditu: Lizaso, Gorrontz, Olano eta Gelbentzu. Gainera, balio ekologiko handia duen Orgiko hariztiaren ikuspegi bikainak izango ditugu.

Orgiko Aisiako Natura Eremutik abiatuta, belardien artetik doan bide batetik joango gara Lizasoraino. Herria utzi, errepidea eta Arkil ibaia gurutzatu, eta gora egingo dugu, Gorrontz eta Olanorantz. Nafarroako harizti hezeen lekuko bakar bihurtu den eta milaka urte dituen 80 hektareako basoaren bistak zoragarriak dira bertatik. Baso eder batekin paralelo doan bide

batetik jarraituko dugu, eta urtaroko bi erreka zeharkatuko ditugu Gelbentzura iritsi baino lehen. Bertan izango ditugu haranaren ikuspegi onenak. Beherako bidean, alanbratutako belardi bat inguratu eta Arkil ibaiaren ondoko tarte batetik doan bide batera aterako gara. Bi abeletxeren ondotik igaro ondoren, errepidera iritsiko gara. Handik 300 metrora, hasierako aparkalekura eramango gaituen bide bat hartuko dugu. Merezi du Orgiko interpretazio-ibilbide txikietako batean galtzea.

Orgiko basoa, Eltsoko Eztiaren Museoa, Ultzamako Parke Mikologikoa, Ultzama Baserri Eskola (Lizaso)

Onddoak

0 500 1.000 1.500 m

Eskala 1:21.000

DESKARGATU
TRACK GPS-A

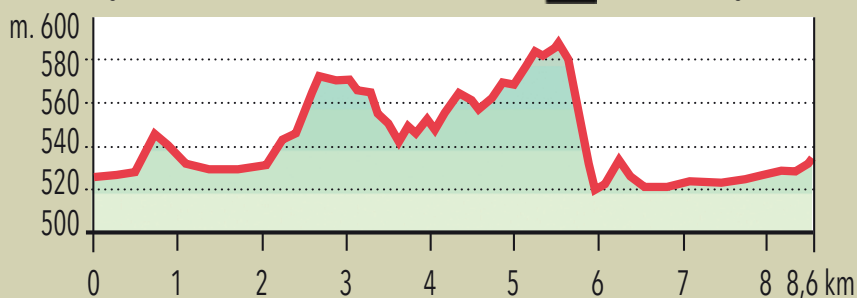

PROFILA

Hasiera: Orgiko ANE

Amaiera: Orgiko ANE

 Marka zuri eta berdeekin balizatutako mendi-ibilia

ZERBITZUAK

Aparkaleku arautua
goi-denboraldian

Basajaunberroko basoa

3,9 km

70 m

1 h

ORREAGA. Pirinioak

30 T 636962 4763103

HASIERA: Kolegiatako aparkalekua. N-135 Frantziarantz (47. PK)

Oso ibilaldi erraza da, zuhaitz eta belardien artean sigi-saga egiten duena eta Donejakue Bideko tarte batetik itzultzen dena. Izenaren jatorria euskal mitologiako Basajauna da.

Mendi-ibili hau Kolegiataren atzealdeko aparkalekutik abiatzen da, eta, lehen zatian, baso-pista batek pagoz eta haritz bitxiz (El Lancero izenekoa, adibidez) osatutako baso batean zehar eramango gaitu. Belardien ondotik jarraituko dugu Nafarroako Gobernuaren finka esperimentaleraino, eta baliteke abereak bazkatzen ikustea.

Bertan, zolatutako pista bat hasten da, eta errepideraino eramango gaitu. Errepidea zeharkatu, eta Donejakue bidea hartuko dugu kontrako noranzkoan, Orreagarantz. Bidean, pagoak, haritzak, konifero batzuk eta gorostiak ikusiko ditugu. Diotenez, inguru hauetan akelarreak egiten ziren. Horregatik, Nafarroako Sorginkeriararen Ibilbidean sartuta dago ibilbidea.

Orreagako Kolegiata eta Auritz eta Aurizberriko hilerriak

Gazta eta basoko produktuak

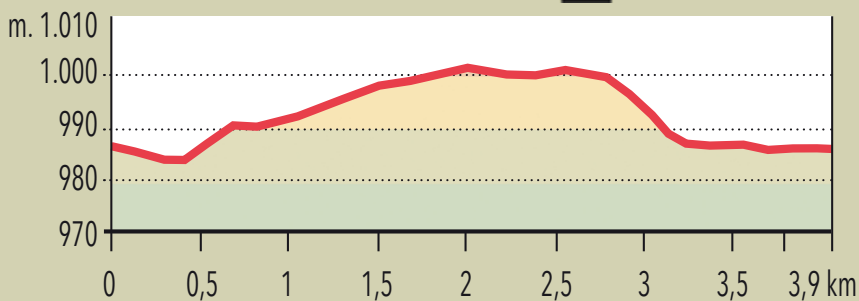
DESKARGATU
TRACK GPS-A

PROFILA

Hasiera: Orreaga

Amaiera: aparkalekua

Marka zuri eta berdeekin balizatutako mendi-ibilia

ZERBITZUAK

Paradisua-Erlan

4,6 km

110 m

1 h 30'

ORBAIZETA. Pirinioak

30 T 649662 4760898

HASIERA: Irabiako urtegiko aparkalekua

Mendi-ibili honen ingurunea -Iratiko oiha- ezin hobea da. Ia bide osoa pagadi/izeidi bikain honen babesean egiten da, baso-pistak eta egurgileen bidexkak tartekatuta.

Ibilbidea oso eroso da, familiarekin egiteko aproposa, eta Orbaizetatik 13 km-ra dagoen Irabiako urtegiaren goialdeko aparkalekutik abiatzen da. Urtegia pago lirainen artean inguratzen duen pista zabal bat hartu, eta jolas-eremu txiki batera iritsiko gara (Bigarren Paradisura). Bertan, okilei buruzko informazio-panel bat dago.

Ondoren, pista utzi eta Mozolotxiki mendiaren hegaletik poliki-poliki igotzen den bidexka basotsu bat hartuko dugu. Basoko soilgune batek Irati ibaiaren urak biltzen dituen urtegiaren ikuspegi panoramikorik ederrenetako bat eskainiko digu. Ermuñoako lepora (940 m) iritsi ondoren, beheranzko bidea hartuko dugu aparkalekura eramango gaituen pistara iritsi arte.

Orbaizetako arma-fabrika, Aezkoa Ibarak eta Ariztokiko begiratokia

Txahala, moxala eta gazta

0 200 400 600 800 m

Eskala 1:13.000

DESKARGATU
TRACK GPS-A

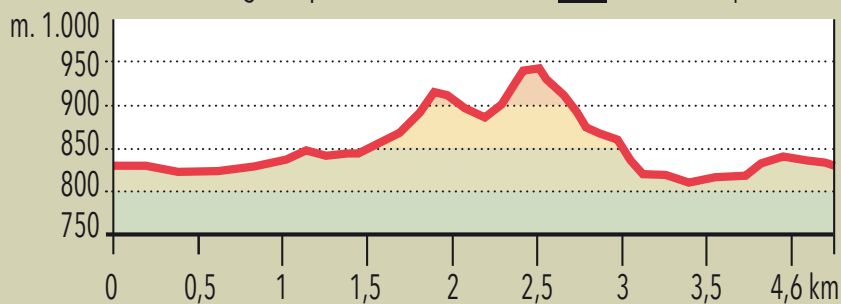

PROFILA

Hasiera: Irabiako urtegiko aparkalekua

Amaiera: aparkalekua

Marka zuri eta berdeekin
balizatutako mendi-ibilia

ZERBITZUAK

Aparkalekua araututa dago udan
eta udazkenean Arrazolako eremuan.
Jende asko goi-denboraldian

Errekaidorra

OTSAGABIA. Pirinioak

📍 30 T 654359 4761315

HASIERA: Iratiko etxeak (aparkaleku arautua), NA-2012, 24. km.

Mugaz gaindiko mendi-ibili liluragarri hau lau lurraldetan sartzen da: Zaraitzu, Aezkoa, Zuberoa eta Garazi. Iratiko baso-baliabideak nola erabiltzen jakiteko aukera izango dugu.

Ibilbide zirkular interesgarri honetan zehar, gu-
ne natural honetako flora, fauna, geologia eta
abarri buruzko sei museo-puntu prestatu dira
aire zabalean, informazio-panelekin batera.
Ibilbidea Iratiko etxeetan hasten da, eta, lehe-
nik eta behin, El Cubo izeneko ur-jauziraino era-
mango gaitu basoan zehar. Oso inguru ederra
da, eta merezi du bertan atsedean hartzea.

Hurrengo sei geldialdiak oso erakargarriak dira

didaktikoki. Honako ordena honetan ikusiko
ditugu: Arraunak, Masta, Esklusa, Errautsak,
Kableak eta Trenbideak. Baso hauetako pagoak
eta izeiak galeoiak egiteko zergatik ziren hain
estimatuak, enborrak eramateko zer sistema
erabiltzen zituzten eta enborrak distantzia lu-
zeetan garraiatzeko ibaiaren emaria nola gober-
natzen zuten ikasiko dugu. Azken tarteak ibaiari
jarraitzen dio, hasierako puntura itzultzen den
beste mendi-ibili zirkular bat baliatuta.

Natura Interpretatzeko Zentroa (Otsagabia),
Muskildako ermita, Ezkaroze

Moxala, oreina, patata eta onddo

0 500 1.000 1.500 m

Eskala 1:19.000

DESKARGATU
TRACK GPS-A

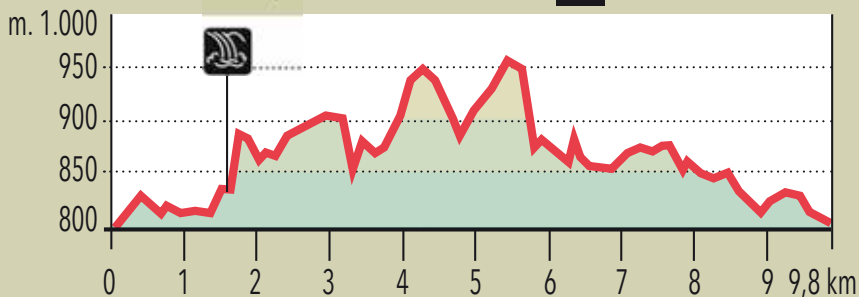

PROFILA

Hasiera: Iratiko Etxeetako aparkalekua

Amaiera: aparkalekua

Informazio-panelak dituen
interpretazio-bidea

ZERBITZUAK

Aparkaleku arautua. Jende asko
goi-denboraldian

Gartzotena Bidea

11,3 km

485 m

3 h 50'

ITZALTZU. Pirinioak

30 T 658902 4753073

HASIERA: Itzaltzu, NA-140, 38. km.

Ibilbide zirkular hau gogorxeagoa da eta Pirinioetako tontorren eta Zaraitzuren ikuspegi zoragarriak eskaintzen ditu. Izena Gartzot bardoaren elezaharrak ematen dio bideari.

Mendi-ibilia Itzaltzutik abiatzen da, eta Uztarrozera doan errepidean kilometro bat ibili ondoren, bidexka bat hartu behar da haritz-baso batean. Lehen zatian, Pirinioetara ematen duen begiratoki paregabe bat dago, eta aurrerago, berriz, Nafarroako hegoaldeko tontorrak ikus daitezke, Moncayoraino. Pagoz eta haritzez osatutako baso itxiak, belardiak eta abeltzaintza-borden eremuak zeharkatzen ditu bideak eta, tarteko bi lekutan, bi ur-jauziren freskotasuna

sentituko dugu. Ondoren, bide txiki bat hartu behar da Elkorreta edo Gartzotena leizeraino. Erdi Aroko elezahar baten arabera, bertan ezkutatatu zen Gartzot bardo semea erail ondoren (Orreagako fraideek eraman ez zezaten erail zuen). Bide batetik abelbide batera eta pista batera iritsiko gara, eta belardi batzuen ingurutik behera egin ondoren, beste pista batek harizti eta ezpeldi batean sartu eta Itzaltzuraino eramango gaitu. Mendiko botak eramatea komeni da.

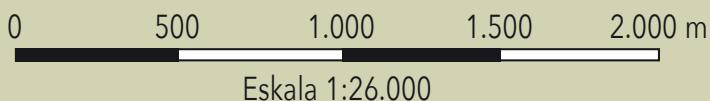

Muskildako ermita eta Otsagabia

Gazta eta artzain-apurrak

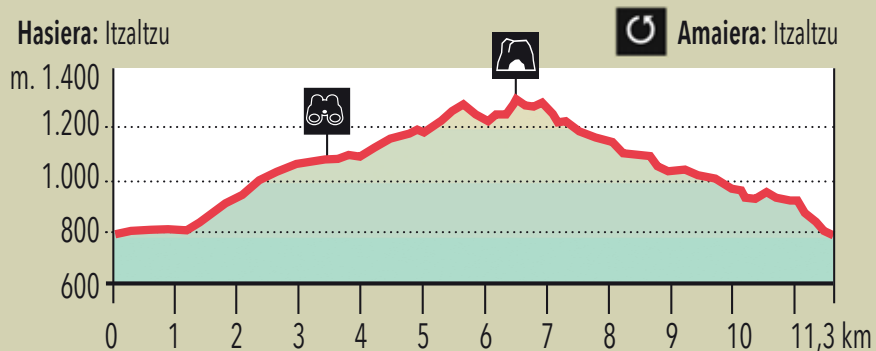

DESKARGATU
TRACK GPS-A

PROFILA

Pintura-marka propioekin
balizatutako mendi-ibilia

ZERBITZUAK

Orhiko igoera

4,8 km

500 m

2 h 15'

OTSAGABIA. Pirinioak

30 T 663557 4759899

HASIERA: Larraineko tunelaren ekialdeko irteera, NA-2011, 11. km.

Zaraitzuko mendi nagusia da Orhi. Igoera erraza eta oso esker onekoa da, Nafarroako paisaiarik bikainenetako bat eskaintzen baitu.

Tontorra dotore agertzen da Nafarroako ekialdeko Pirinioetan, Frantziarekiko mugaren ondoan. Igoera Larraineko mendatean hasia gomenatzen dugu (1.560 m). Ordubete pasatxoko igoera da. Tunela zeharkatu ondoren, bideak ez du inolako zalantzarik. Belardi batean zehar gora egiten duen bide luzea da. Mendiko hego-ekialdeko ertzari jarraitzen dio eta gogortu egiten da amaieran, tontor lau eta luzangara iritsi arte.

Iratiko oihanaren eta inguruko tontorren ikuspegiak paregabeak dira. Eguna oskarbi badago, Moncayo bera ere ikus daiteke. Diotenez, Mariaren (naturako jeinuen jainkosaren) eta Basajauaren aterpea da Orhi mendia. Oso erakargarria da Nafarroako alde belartsuaren eta amildegikaragarri batera ematen duen Frantziako aldearen arteko kontrastea. Ez da zaila saiak eta sai zuriak ikustea. Ezinbestekoa da botak eta ekipamendu egokia eramatea.

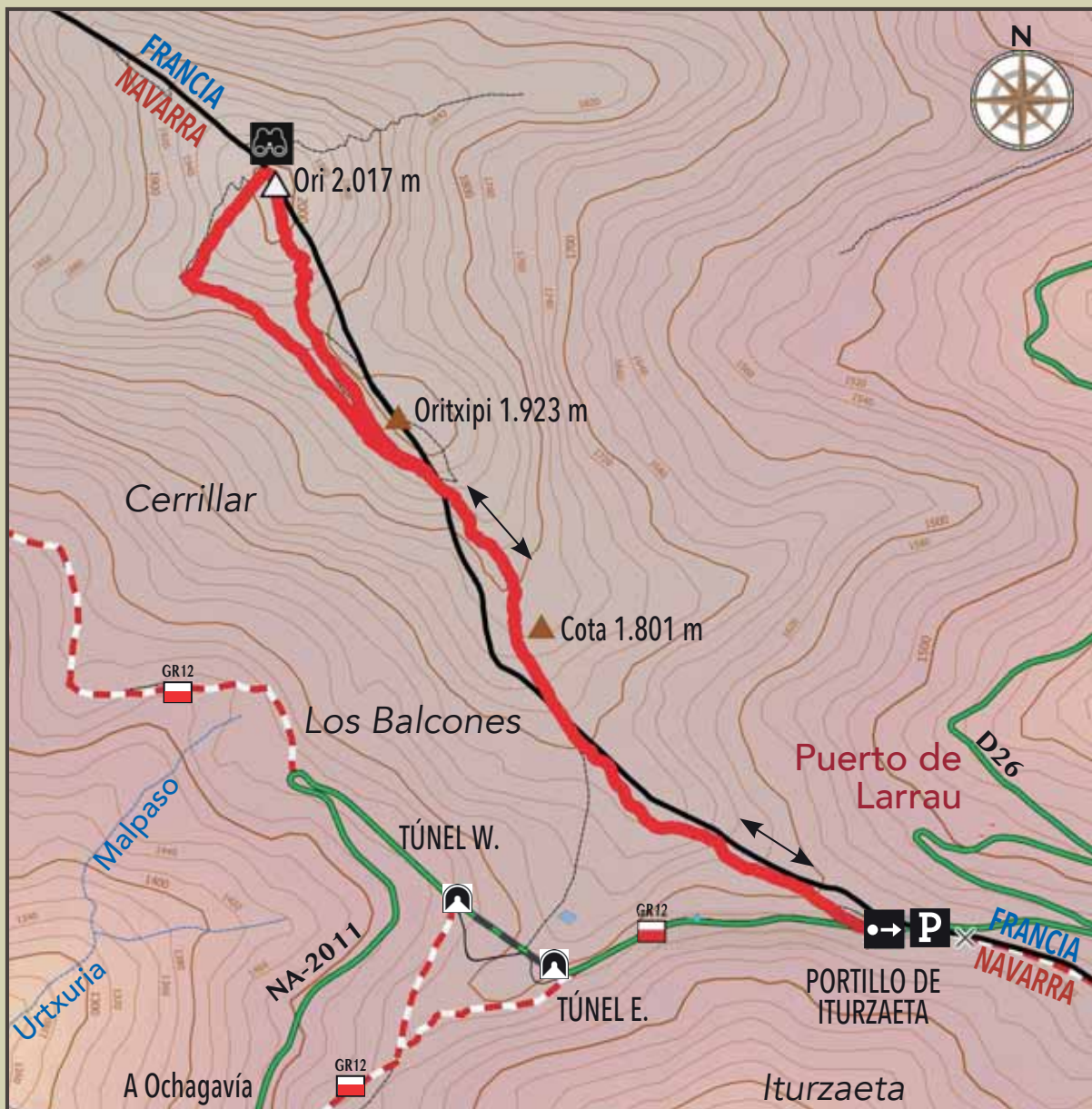

Irati-Abodi mendi gunea, Otsagabia eta Muskildako ermita

Onddoak eta artzain-apurrak

0 250 500 750 1.000 m

Eskala 1:12.000

DESKARGATU
TRACK GPS-A

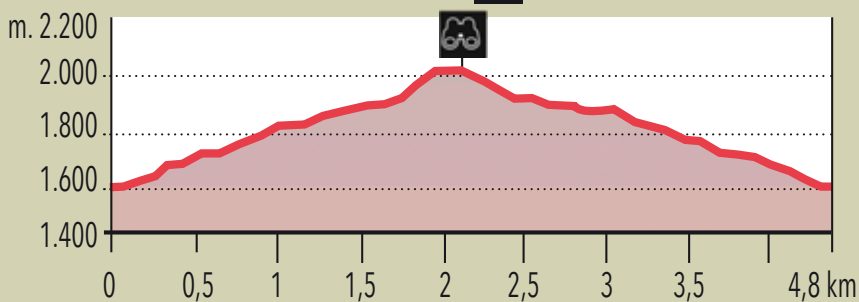

PROFILA

Hasiera: Iturzaetako mendatea

Amaiera: Iturzaetako mendatea

ZERBITZUAK

P

Kontu handiz ibili behar da
lainoa, haizea edo elurra
dagoenean

!

Zemetoko Bidea

4,5 km

144 m

1 h 25'

IZABA. Pirinioak

📍 30T 676726 4757162

HASIERA: Belaguako aterpea (itxita), NA-1370, 51 km.

Larrako Erreserba Naturalaren inguruetako mendi-ibili hau **aproposa da oxigenoz betetzeko, eta eremu karstikoaren eta larre handien arteko kontrasteaz gozatzeko aukera ematen du. Begiratokitik, ikuspegia bikaina da.**

4,5 km-ko ibilbide zirkular hau Belaguako aterpetik abiatzen da. Bertatik, ekialdera egingo dugu belardien tapiz berde batean zehar, Eskilzarrako lautadaraino. Ondoren, Zemetoko pasabide izeneko korridore estuarekin egingo dugu topo. Metro batzuk eremu harritsu samar batean egin ondoren, basoan mendebaldera

egiten duen eta begiratoki batera eramango gaituen bidexka bat hartuko dugu. Oso leku egokia da haranaren eta Larrako eremu karstiko osoaren ikuspegiekin gozatzeko. Bidean, botatiko pago bikain batzuk ikusiko ditugu. Pagadi freskagarri bat zeharkatu ondoren, eremu leunago bateraino jaitsiko gara mendi-hegalaren erdialdean zehar. Bertatik, artzainen bide zahar batek eramango gaitu aterpera.

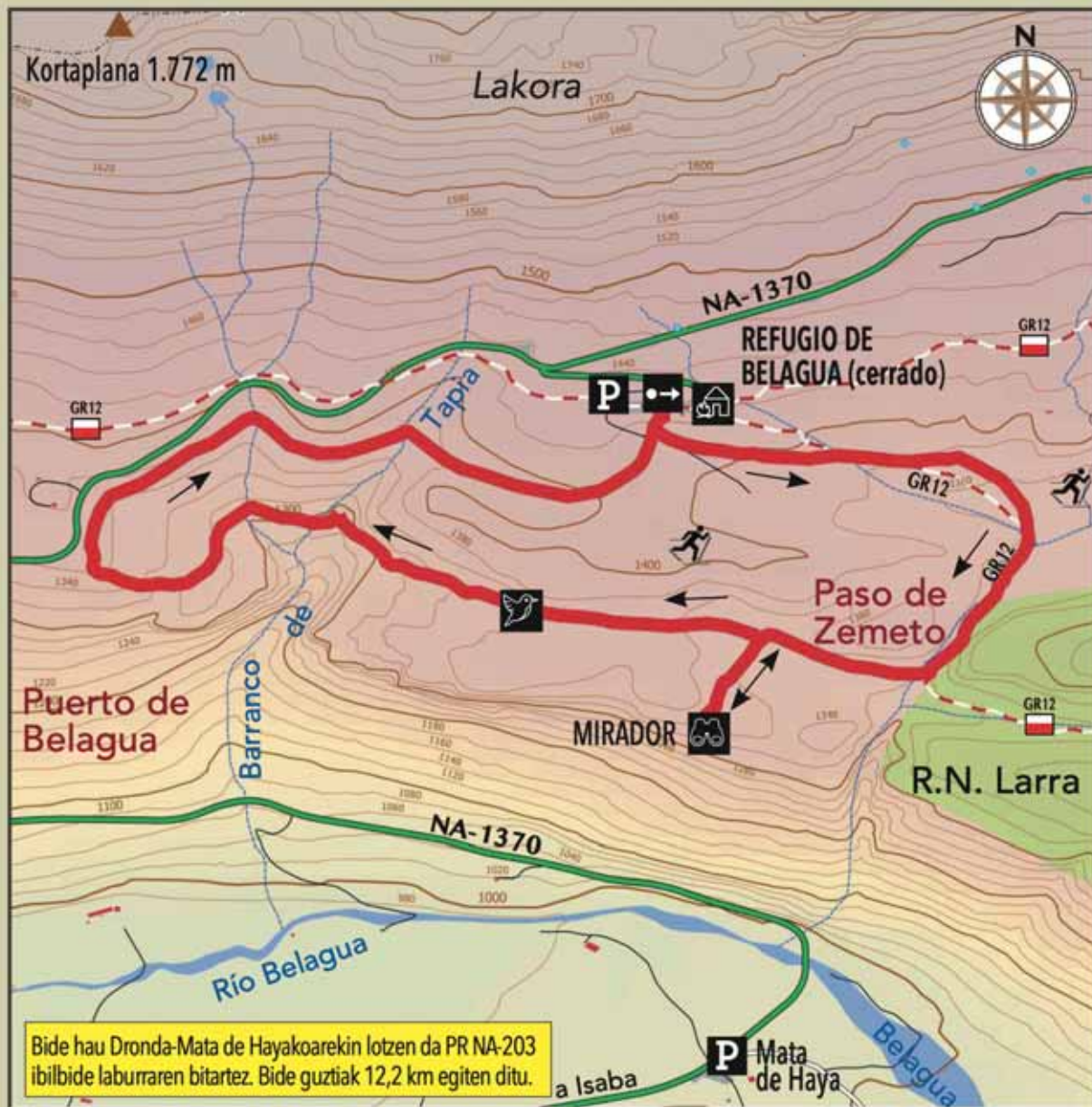

Belaguako begiratokia, Larrako E. Naturala

Artzain-apurrak eta Erronkariko jatorri-deiturako gazta

0 250 500 750 1.000 m

Eskala 1:12.000

DESKARGATU
TRACK GPS-A

PROFILA

Hasiera: Belaguako aterpeko aparkalekua

Amaiera: aparkalekua

Marka zuri eta berdeekin
balizatutako mendi-ibilbia

ZERBITZUAK

P

Neguan elurragatik !

Dronda-Mata de Haya

IZABA. Pirinioak

📍 30 T 676704 4755650

HASIERA: Mata de Hayako (Belaguako Txokoa) aparkalekua, NA-1370, 45,5 km.

Belaguako haraneko birika da Mata de Haya. Mendi-ibili honek aukera emango digu inguru idiliko hauek ezagutzeko.

Ibilbide zirkular luzea bada ere, erraz eta familiarekin egiteko modukoa da. Aparkalekutik abiatuta, baso batean sartu eta gora egiten hasiko gara. Informazio-zutoin batera ailegatuko gara, eta han ezkerrera hartuko dugu. Hegal txiki batean jarraituko dugu, iratze-leku handi bat gurutzatu arte. Pinu

gorriko basoan zehar jaitsi, pagadian berriro sartu, eta hasierako gunera iritsiko gara. Ne-guan, ibilbidearen zati bat iraupen-eskia egiteko bide bihurtzen da, eta elur-erraketekin ere ibil daiteke. Elur-denboraldian eta udako asteburuetan, taberna dago.

Belaguako begiratokia eta Erronkariko Naturaren Interpretazio Zentroa

Gazta eta artzain-apurrak

0 500 1.000 1.500 2.000 m

Eskala 1:28.000

DESKARGATU
TRACK GPS-A

PROFILA

Hasiera: Mata de Hayako aparkalekua

Amaiera: Mata de Haya

Marka zuri eta berdeekin balizatutako mendi-ibilia

ZERBITZUAK

Neguan elurragatik

Artikomendia

5,6 km

265 m

2 h

IZABA. Pirinioak

📍 30 T 671223 4749258

HASIERA: Otsindunduko zubia, NA-1370, 35,5 km.

Oso ibilbide zirkular ederra da, eta hiru gel-diune interesgarri eskaintzen dizkio paseatzaileari: Ibongo leizea, Belabarzeko ur-jauzia eta estilo erromanikoko zenbait zubi.

Bidea Izabatik bi kilometro ingurura dagoen leku batean hasiko dugu, Nafarroa eta Frantzia lotzen dituen errepidean. Hainbat informazio-panelek Otsindunduko zubira eta Ibongo leizea eramango gaituzte. Leizeak mendigunean iragazten den uraren zati handi bat biltzen du. Belagua ibaiarekin paralelo doan bide batetik jarraituko dugu bidegurutze bateraino, eta bertatik hasiko gara Belabarzeko ingurura igotzen.

Igo ondoren, belardi txiki batetik eramango gaituzten seinale batzuei jarraituko diegu Belabarzeko ur-jauziraino doan basoko bide bat hartu arte. Ingurua idilikoa da, harriz inguratua eta kolore berde biziko osin batekin. Pista batetik metro batzuk egin ondoren, beste bide bat hartu eta zuhaitz artean ibiliko gara, lepo txiki batera iritsi arte. Buelako bidean, hainbat zubi erromaniko ikusiko ditugu.

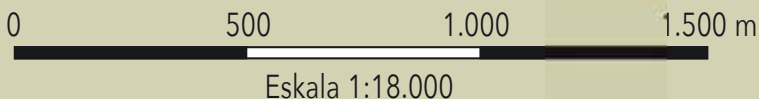

Erronkariko Naturaren Interpretazio Zentroa eta Idoiako ermita

Gazta eta esneko arkumea

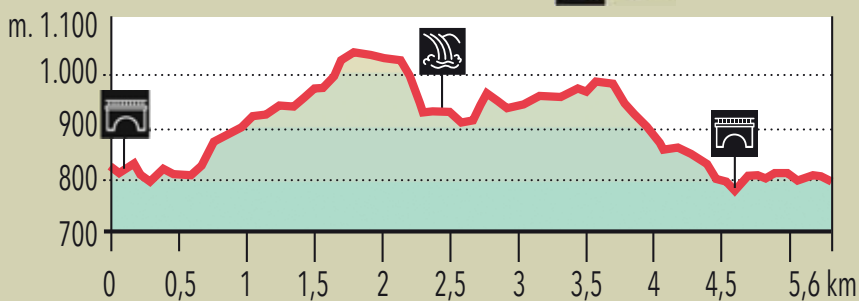
DESKARGATU
TRACK GPS-A

PROFILA

Hasiera: Belaguako errepidea, 35,5 km.

Amaiera: aparkalekua

Marka zuri eta berdeekin balizatutako mendi-ibilia

ZERBITZUAK

P

Trikuharrien ibilbidea

ETXARRI ARANATZ. Pirinioak

30 T 575295 4751563

HASIERA: Etxarri Aranazko kanpina, NA-120 errepidetik desbideratuta

Mendi-ibili hau interes paisajistiko, naturalistiko eta historiko-kultural handikoa da, eta hamar trikuharriren aztarnak ikusteko eta, interpretazio-panelen bitartez, basoko hainbat alderdi ezagutzeko aukera emango digu.

Ibilbidea kanpinetik abiatzen da, luzera txikiagoko beste ibilbide balizatu batzuekin batera. Sakana iparraldetik mugatzen duten mendi-hegaletako pago eta haritzen artetik ibiliko gara hasieran. Eskuinera pista bat hartu, Iraigorri erreko zubia zeharkatu eta San Adrian ermitara iritsiko gara. Handik, Beitzetako trikuharri-raino joango gara bidexka batetik.

Bidea ez dago ongi zehaztuta batzuetan, eta Iruiturrieta, Jentilzulo eta Bentatxarko triku-

harrietara eramango gaitu Irumugarrietako gainara iritsi baino lehen. Gainak Gipuzkoaren ikuspegi ederrak eskaintzen ditu. Oraindik Zelatamuno, Mintegitxuta eta Txaradigorriko trikuharriak geratuko zaizkigu bidegurutze batera iritsi aurretik. Bertan, ezkerrera egingo dugu eta Fagamendi eta Maitzegurko trikuharrietara iritsiko gara. Bertatik, behera egiten hasiko gara sigi-saga. Aldapa gero eta gogorragoa da. Distantzia, desnibela eta bide mota kontuan hartuta, sasoi oneko eta ongi ekipatutako mendizaleentzat baino ez dugu gomendatzen.

Done Mikel Aralarkoaren santutegia, Zamartzeko eliza eta Lizarragako gaina

Gazta

Mendizaleen Ibilbidea

7,8 km

205 m

2 h 30'

OLAZTI. Pirinioak

30 T 567127 4745632

HASIERA: Urbasa-Andiako Parke Naturaleko Interpretazio Zentroa, NA-718, 31,5 km.

Interpretazio-bide honek ikazkinen lanaren azterna batzuk eskainiko dizkigu Morterutxon, eta panoramika bikaina tontorretik.

Urbasa-Andiako Parke Naturaleko Informazio Zentrotik abiatuko gara, eta pago, astigar eta elorri zuri eder batzuk ikusiko ditugu zeharkatu beharreko soilgune batzuetan. Artzain-borda batek leku honen trashumantzia-iraganaren berri emango digu. Ondoren, Gazbidea izeneko bidearen ondotik igaroko gara; bagoneten bidea ere esaten zaio, trenbideak egiteko trabesak ateratzen baitzituzten bertatik. Halaber, zenbait txondor ikusi ahal izango ditugu.

Zuzorkil eta Mandaberardiako pagaditik gora egiten hasiko gara, 1.113 m-ko altuerara iritsi arte (Artzanbaratzaren eta Balankalekuren artean). Mendilerroko pagadirik hezeenetako bat da, eta zuhaitz batzuek hogeitak metrotik gorako garaiera dute. Oso bitxia da basoaren eta kareharrien arteko kontrastea (pagadi sorgindua). Gailurretik, Sakanaren eta Aralarren ikuspegi ederrak kordea kentzeko modukoak dira. Bide beretik itzultzea baino ez zaigu geratuko.

Pilatosen Balkoia, Sakana eta Altsasu

Gazta eta txistorra

0 500 1.000 1.500 m

Eskala 1:20.000

DESKARGATU
TRACK GPS-A

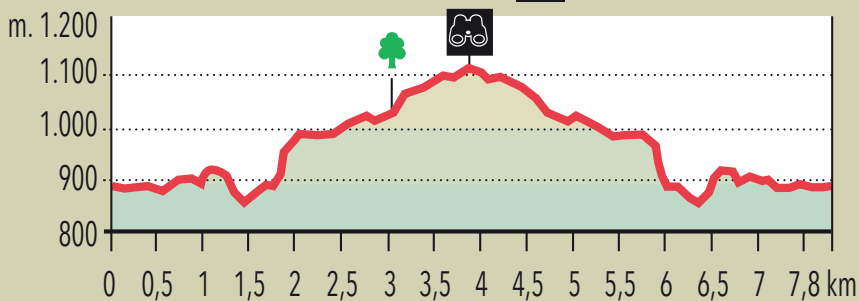

PROFILA

Hasiera: Urbasa-Andiako P.N. Informazio Zentroa

Amaiera: informaziogunea

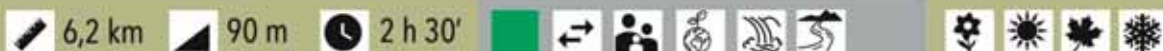
Marka berdez
balizatutako bidea

ZERBITZUAK

Urederra ibaiaren iturburua

BAKEDANO. Erdialdea

30 T 571811 4737116

HASIERA: Bakedanoko aparkaleku arautua, NA-7187, 2. km.

Baliabidearen jasangarritasuna bermatzeko, araututa dago Urederraren Iturburua Natura Erreserbara sartzeari. Hartara, **beti da NAHITAEZKOA** sartzeko baimena izatea. Sarrera internet bidez erreserbatu behar da, dohainik, www.urederra.navarra.es webgunean. Bidearen azkeneko zatia, itxi egin da seguritatea eta ingurugiroaren egoera hobetzeko.

Nafarroako lekuri idiliko eta bisitatuene-tako bat da. Erabateko ikuskizun natural honetan, urak, basoak eta harriak gune magikoa osatzen dute.

Ibilbidea aparkalekutik abiatzen da eta, ibaiari kontrako noranzkoan jarraituta. Ingurua Urbasa-Andiako Parke Naturalaren parte da. Baso-pista hartu eta hesi bat zeharkatu ondoren, bidea bitan banatzen da. Joatean, panelek ibaiaren ondotik doan ezkerreko bidexka hartzeko adieraziko digute, eta itzultzean, berriz, altuera handiagoan doan ekialdeko bidexka hartzeko (ikus mapa). Ibilbide osoa ibaiaren goialdean sortzen

diren osin, ur-laster eta ur-jauziak ikusteko egokitutako bidexketan zehar eta itzaletan egingo dugu. Urederra (hots, "ur ederra") ibaiaren iturburuak berehala harrapatzen du bisitaria bere ur gardenekin eta hostoen arteko argi-jokoarekin. Urbasako mendigune karstikoan sortutako akuifero handiaren irteera naturala da. Bertako florak (pagoak, haritzak, astigarrak, haginak eta abar) eta faunak (sai zuriak, miruak, mirotzak eta abar) osatzen dute altxor natural hau.

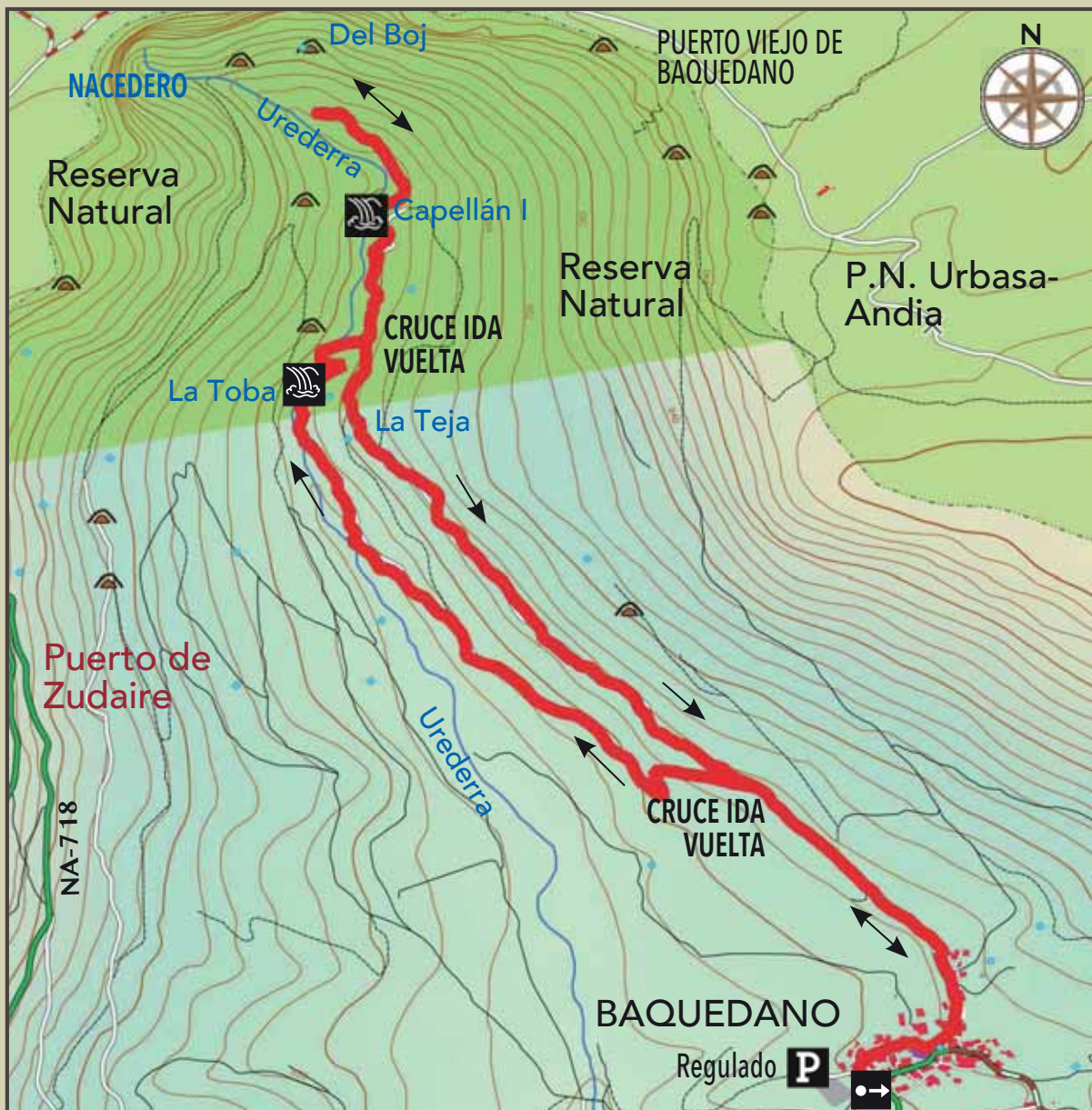

Ameskoa Ibarak, Ubabako Balkoia Urbasa-Andiako P.N. eta Irantzuko Monasterioa

Gazta eta arkumea

0 250 500 750 1.000 m

Eskala 1:13.000

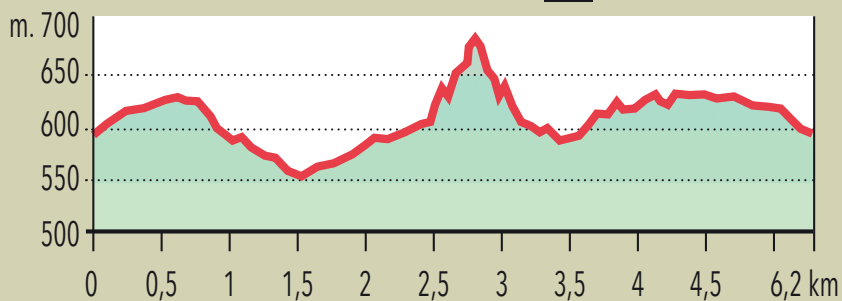
DESKARGATU
TRACK GPS-A

PROFILA

Hasiera: Bakedanoko aparkalekua

↔ Amaiera: aparkalekua

ZERBITZUAK

Aparkaleku arautua. Sarrerak
online erreserbatzeko aukera:
www.urederra.navarra.es

Irantzu ibaiko arroila

4,4 km 105 m 1 h

ABARTZUZA. Erdialdea

30 T 578511 4733505

HASIERA: Irantzuko monasterioa, NA-7135, 3,5 km.

Mendi-ibili lineal honek belardi, haritz eta pagoz osatutako eremu bat zeharkatzen du ibaiak harrian landutako forma bitxien, osinen eta ur gardenen inguruan.

Ibilbidea monasteriotik abiatzen da, harrizko gurutze eder baten ondoan. Pista erraz bate-tik, gora egingo dugu hainbat errekatoko urak biltzen dituen Irantzu ibaiko arroila mehartzen duten haitzen artean. Ezkerrean Peña del Águila izeneko ikusiko dugu, eta eskuinean, berriz, Irantzuko Haitza. Pasealeku honetan, argi eta garbi ikus daitezke ibaiak mendi-hegaletan eragindako higaduraren ondorioak, urak duela milaka urte zuen mailaren erakusgarri.

Lehen kilometroa baino zertxobait lehenago, basoa pagadi bihurtzen da, eta bideak hormigoizko tarteak eta harrizkoak ditu tartekatuta. Ibaia gurutzatuko dugu eta, pixkanaka, haritzen itzalaz gozatu eta Urbasako lehen haritzak ikusten hasiko gara. Zuzen jarraituko dugu ehunka urteko eta itxura bikaineko haritz baten ondoan dagoen bigarren bidegurutzeraino, eta Elkeko Izkina izeneko lekuan amaituko dugu.

Lizarra, Iratxeko Monasterioa, Allozko Urtegia eta Museoa Henri Lenaerts (Irrure)

Txerrikumea, ardoa, patxarana, gatza, gazta eta ez-tia

0 250 500 750 1.000 m

Eskala 1:11.000

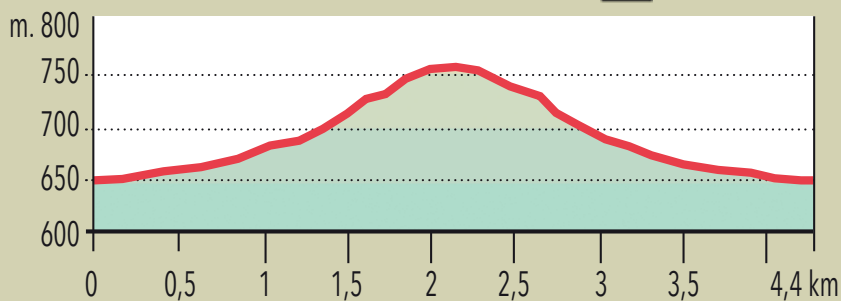
DESKARGATU
TRACK GPS-A

PROFILA

Hasiera: Irantzuko Monasterioa

↔ Amaiera: Irantzu

 Marka zuri eta berdeekin balizatatutako mendi-ibilia

ZERBITZUAK

Ubagua ibaiaren arroila

12,6 km

355 m

2 h 25'

ERREZU. Erdialdea

📍 30 N 585991 4734160

HASIERA: Riezu kanpina (Muezko errepidea) edo Errezu

Ubagua ibaiaren soinua da Deierriko eta Lezaungo lurretan barnako ibilbide eder honen ezaugarri nagusia. Ibilbideak ibaiaren iturburua ezagutarazi nahi du, eta zubi tibetar motz bat zeharkatzeko abentura eskaini ere.

Bidexka lineala da, Errezu eta Lezaun lotzen baititu, eta edonork egin dezake. Ubagua ibaiaren iturburura eramango gaitu, hots, Urbasa-Andia Parke Naturalaren oinetan dagoen paraje eder batera. Riezu kanpinetik has daiteke ibilbidea. Kanpinetik abiatuz gero, herriraino doan bidea hartu behar da. Herritik bertatik eginez gero, plazan aparkatu daiteke.

Seinaleek ibairantz jarraitu behar dugula adieraziko digute. Antzinako errota bateko presaren ondoan dagoen zubi batetik joango gara;

ezkerretara jo, eta ate bat zeharkatuko dugu. Paisaia aberatsa de hemen: pagadiak eta gari-soroak San Blas ermitaren inguruan eta artadi ikusgarriak Erbiozko sakanean; panoramika eder-ederrak daude handik.

Iturburutik Lezaunera, maldan gora doa bidea, ezti-ezti, arte eta pinuen artean.

Ibilbidearen erakargarri nagusietako bat Ubaguaren gaineko zubi tibetarra da. Ibaia zeharkatu ahalko dugu hari esker, ur-goraldietan ere. Azkenik, Lezaunera iritsiko gara, harraskaren bidetik.

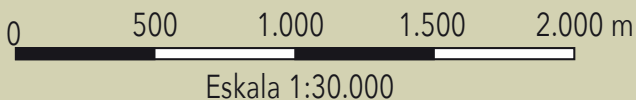

Allozko urtegia eta Irantzuko monasterioa.

Elizak: Sta. Catalina de Alejandría (Azcona) eta Sta. Mª de Eguarte (Lácar)

Ardoa, gatza, gazta, ezitia eta patxarana

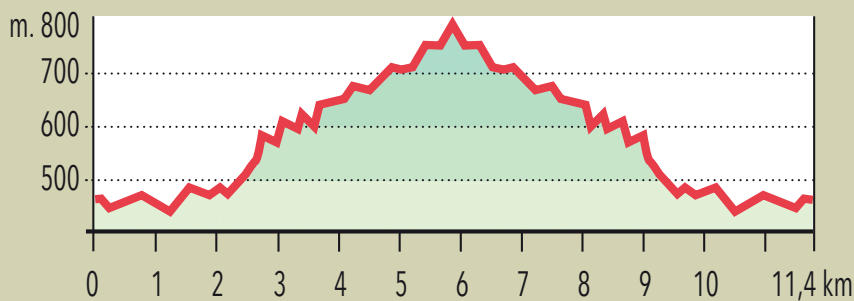
DESKARGATU
TRACK GPS-A

PROFILA

Hasiera: Riezu kanpina

↔ Amaiera: Riezu kanpina

Marka hori eta zuriekin
balizatutako mendi-ibilia

ZERBITZUAK

Arga ibaiaren ondoko ibilbidea

IRUÑEA. Iruñerria

HASIERA: Irotz / Sorauren / Ibero / Etxabakoitz

📍 IROTZ: 30 T 610459 4741701

📍 IBERO: 30T 600726 4739689

Hiri-ibilbide hau hainbat tartetan banatuta egin daiteke, eta aukera paregabea da naturaz gozatzeko eta Iruñea eta inguruko beste herri batzuk beste begi batzuekin ikusteko.

Arga, Ultzama eta Elorz ibaien ondotik doan eskualdeko ibai-parkea 22 kilometroko korridore berde ikaragarria da, eta Sorauren eta Irotzetik Iberoraina, zabaltzen da, Arazuritik igaro ondoren. Beste 11 kilometro gehiago ditu Iruñetik igarotzen denean. Inguru horretan, milioi bat metro koadroko eremua osatzen du, eta hiri-buruko berdegunerik garrantzitsuenetako bat da. Bertan kirol-jarduerarako eremuak, piknik-guneak eta atseden hartzeko bazter idilikoak

daudenez gero, aproposa da hiritik urrundu gabe mendi-giroan aire pixka bat hartzeko. Zubi historikoak, presak, errotak, pasabideak, lorategiak, parkeak, ontziraletuak, landetxeak, baratzeak, iturriak eta abar ikusi ahal izango ditugu. Korridore berde honek egoera oneko ibai-ekosistemak ditu, eta eskualdeko ibaietako arkitektura- eta industria-ondarean zehar ibiltzeko aukera ematen du. Egokia da bizikleta eta patinak erabiltzeko, eta luxu handia da runninga atsegin dutenentzat.

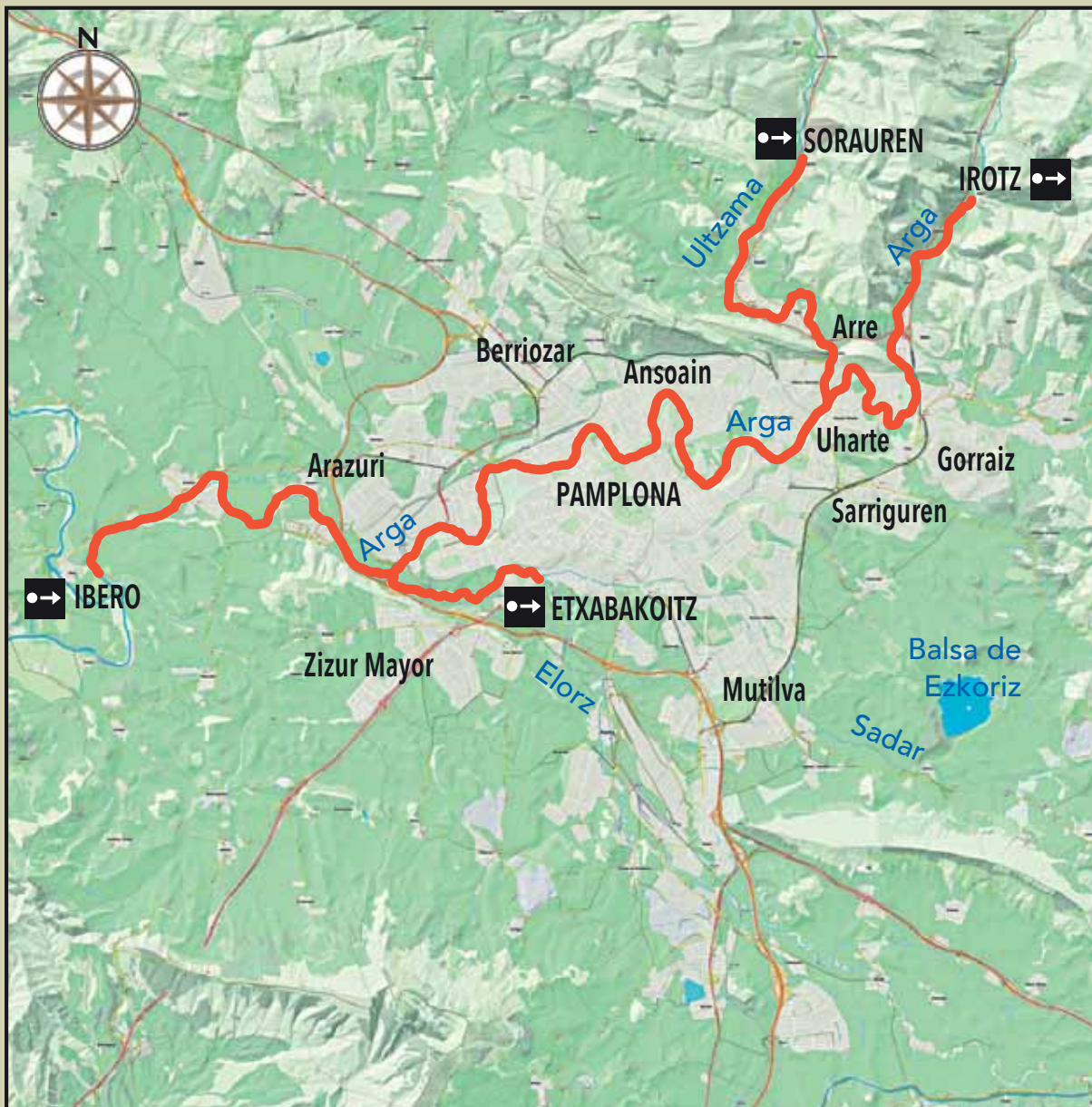

Iruñeko Alde Zaharra, Atarrabiako Pilategia eta Oteiza Museoa (Altzuza)

Pintxoak

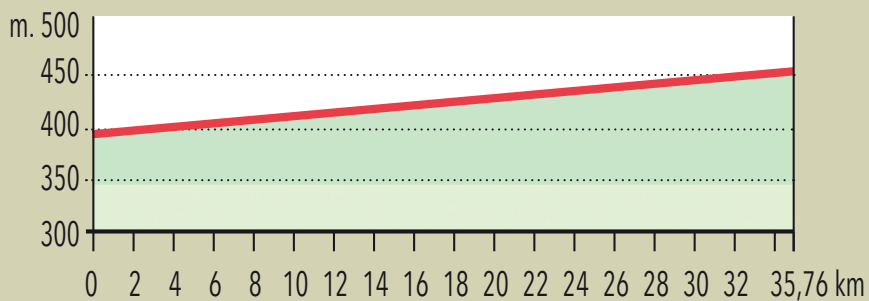

DESKARGATU
TRACK GPS-A

PROFILA

Hasiera: Irotz / Sorauren / Ibero / Etxabakoitz

ZERBITZUAK

Bizikletaren abiadura
moteldu behar da

Irati ibaia-San Roman ermita

AGOITZ. Pirinioak

📍 30 T 633537 4738444

HASIERA: San Migel kalea, Udaletxearen ondoan

Irati ibaiaren ertzeko ibilbide eder honek San Roman ermitaraino eramango gaitu. Ermita horretan, beaumontarrek eta agramontarrek bake-hitzarmena sinatu zuten 1479. urtean.

Ibilbidea Irati ibaiko bidearen lehen fasea da, eta Agoitzen du abiapuntua, Erdi Aroan egindako Auzola edo Bidelepuko zubian, hain zuzen ere. Zubia Nafarroako ederrenetako bat da. Bideak San Roman ermitaraino eramango gaitu. Ermita sinplea da, baina balio historiko handikoa. Ondoren, pinu-baso batean sartuko gara Agoizko elurzuloarekin topo egin arte. Bertan, inguruko mendietako elurra metatu eta

trinkotu egiten zuten neguan, izotz bihurtzeko eta bertan elikagaiak kontserbatzeko.

Ondoren, Irati ibaiaren gaineko begiratokira joango gara, eta antzinako Ekaiko zerrategia ikusi ahal izango dugu bertatik. XX. mendearen hasierako industria-eraikinen multzo bat da. Atzera egingo dugu berriz bide beretik, eta Erdi Aroko zubira iritsi baino 400 metro lehenago, ibaiaren gaineko pasabidea zeharkatu eta errotaraino joango gara. Garai batean, ehotzeaz gain, argi elektrikoz hornitzen zuen hiribildua.

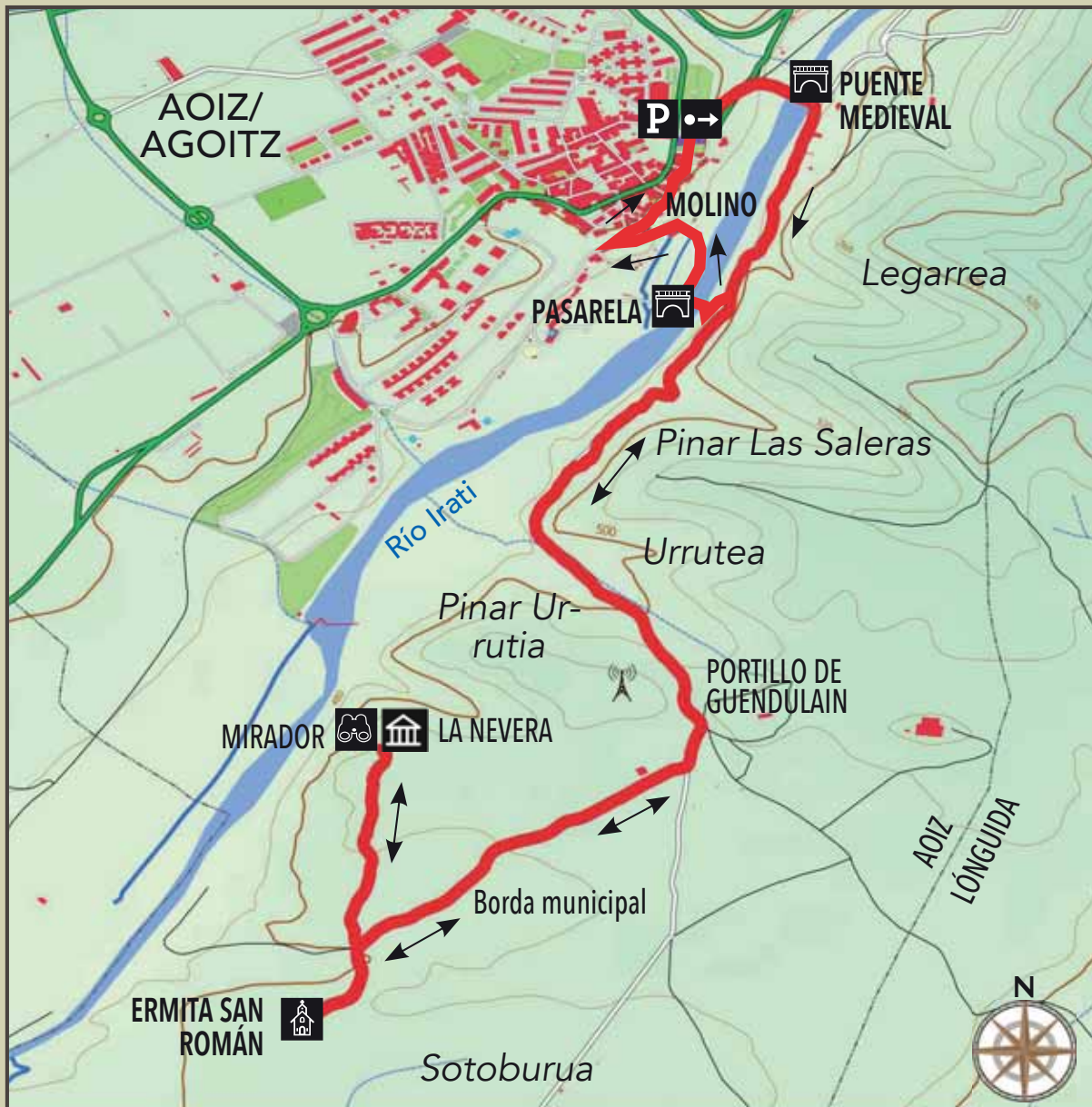

Agoizko San Migel eliza, Artzeko Andre Maria eliza eta Itoizko urtegia

Agoizko kostrada

0 250 500 750 1.000 m

Eskala 1:12.000

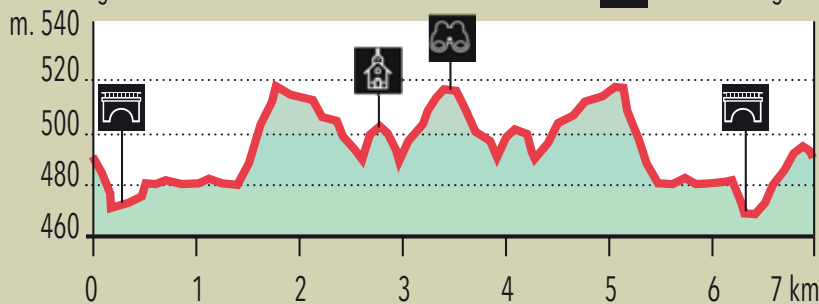
DESKARGATU
TRACK GPS-A

PROFILA

Hasiera: Agoitz

↔ Amaiera: Agoitz

Pintura zuriz eta horiz
balizatutako mendi-ibilia

ZERBITZUAK

Lokizko Santiago basilika

OLLOBARREN. Erdialdea

📍 30 T 570763 4726670

HASIERA: Ollobarrengo eliza. NA-7310, 3. km.

Ibilbide honek ikuspegi paregabeak eskaintzen ditu Lokizko mendilerrotik, eta badu beste elementu erakargarri bat ere: 30 metro inguruko koba/igarobidea.

Ibilbidea Ollobarrengo elizaren ondoan hasiko dugu. Depositu baten ondotik igarotzen den pista zabal bat hartu, eta bidegurutze batera iritsiko gara. Zuzen jarraituko dugu Lokizko mendilerrotik. Handik gutxira, iturri txiki batekin eta piknikgune batekin egingo dugu topo. Landaredian murgilduko gara horma harkaiztsuen azpitik, eta 200 metro baino gehixeago igoko ditugu marka zuri eta horiei jarraituta, Ollobarrengo Zuloarekin topo egin arte.

30 metroko koba/igarobide bat da, eta ilun eta kurbatuta badago ere, ez da linternarik behar. Lur harritsu eta labainkor samar batetik gora egin (komeni da mendiko botak eramatea), eta mendilerroaren goialdera iritsiko gara. Landareek estutzen duten bide lau batetik jarraituko dugu, eta soilgune batera irtengo gara. Bertan dago basilika. Ganuzako mendatetik jaitsiko gara (ikuspegiak paregabeak dira), eta Santa Eulalia ermitatik igaroko gara Ollobarrenerantz.

Boilurraren Museoa (Metauten), Urederra ibaiaren iturburua, Iratxeko Monasterioa eta Irantzu Monasterioa

Txerrikumea, boilurra, potxak eta calvotes (babarruna gorriak)

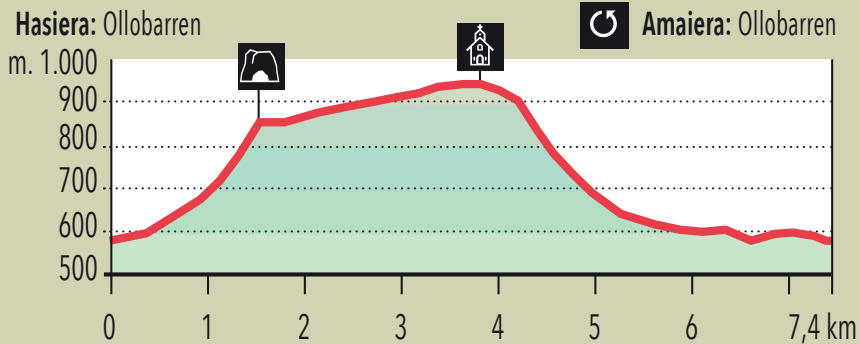
0 500 1.000 m

Eskala 1:14.000

DESKARGATU
TRACK GPS-A

PROFILA

Pintura zuriz eta horiz
balizatutako mendi-ibilia

ZERBITZUAK

Artaxoako trikuharriak

ARTAXOA. Erdialdea

30 T 602373 4719921

HASIERA: Enerizko Atea, Hesitik eta hilerritik 3,6 km-ra

Ibilbide laburra da, haurrekin egiteko aproposa eta tamaina handiko harriekin egindako "korridore" motako bi trikuharri ikusteko bisitaldi prehistoriko bat egiteko aukera ematen duena.

Gure abiapuntua Artaxoako Hesia izango da, hilerriaren ondoan. Bertatik, lau bat kilometro egingo ditugu autoz lurrezko pista batetik, informazio-panel bat dagoen aparkalekura iritsi arte. Handik berrogei bat kilometrora, "Enerizko Atea" izeneko trikuharria dago. Nafarroako historiaurreko monumenturik garrantzitsuenetako bat da. Oso deigarriak dira trikuharria osatzen

duten harrizko lauzak eta azpiko tumulu handia (ia hiru metroko garaierakoa). Leku horretatik, herriaren ikuspegiak zoragarriak dira.

Bidera itzuli eta bigarren trikuharrira ("Faran-gorteko Mina") hurbilduko gara pinudi bat zeharkatu ondoren. Trikuharria 850 metroko altueran dago. Oso bitxia da gure aurrekoek eraikitako hilobi-aztarna horren eta mendilerroko aerosorgailu modernoaren arteko kontrastea.

Artaxoako Hesia eta Las Eretasko Museoa eta Aztarnategia (Berbintzana)

Turroi beltza

0 200 400 m

Eskala 1:6.000

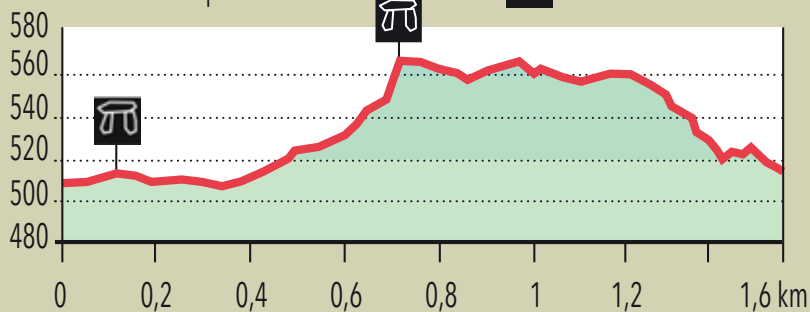
DESKARGATU
TRACK GPS-A

PROFILA

Hasiera: Enerizko Ateko aparkalekua

Amaiera: Enerizko Atea

Marka zuri eta berdeekin balizatutako mendi-ibilia

ZERBITZUAK

i **P**

Udan, berorik handieneko orduak saihestu behar dira

Iturrixikin

10,2 km

525 m

3 h 35'

IRATXETA. Erdialdea

📍 30 T 619033 4721738

HASIERA: Iratxeta, NA-5100, 10,5 PK

Mendi-ibili interesgarri honek Orbaibarko paisaia berezia ezagutzeko aukera emango digu. Paisaiari eta landa-ondareari dagokiernez interes handia duten bost leku bisitatuko ditugu.

Ibilbide zirkularra da, eta Iratxeta du abiapuntu. Altuera hartu ahala, Orbaibarko askotariko paisaiak agertuko dizkigu: partzela irregularrez osatutako nekazaritza-lurren eremuak (bocage), erkameztiak, pinudiak eta mendiko larreak. Ibilbidean zehar, bost interesgune daude panelen bidez seinaleztatuta. Lehen Behien Borda da. Bertan, lurraldeko iraganeko lanak eta aprobetxamenduak ezagutuko ditugu.

Ondoren, izen bereko gainara joango gara. Panoramika ederra izango dugu zain. Hirugarren geldialdia Teilaren Iturrian egingo dugu (ura tratatu gabe dago). Atsedenerako eta naturan oinarritutako arteaz gozatzeko leku egokia da. Ondoren, Marianoren Borda bisitatuko dugu. Herri-arkitekturaren adibide bitxia da, urriak baitira horrelakoak. Azkenik, Irumugara iritsiko gara (1.010 m); harana mende hartzen duen eta sentsazioz beteko gaituen balkoia da.

Iratxetako Garaia eta Orbaibarko landa-erromanikoa

Boilurra

0 500 1.000 1.500 2.000 m

Eskala 1:25.000

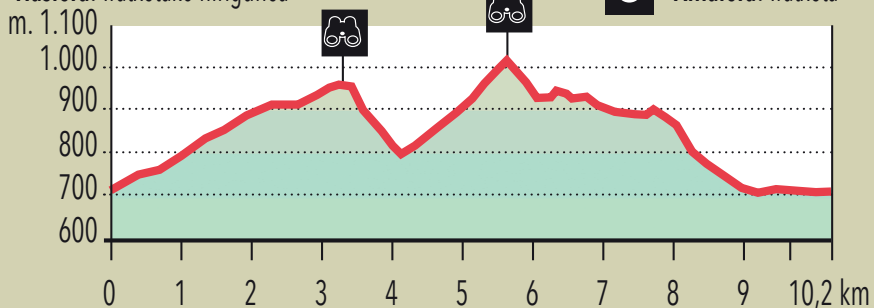
DESKARGATU
TRACK GPS-A

PROFILA

Hasiera: Iratxetako hirigunea

m. 1.100

Amaiera: Iratxeta

Marka hori eta zuriekin
balizatutako mendi-ibilia

ZERBITZUAK

Udan, berorik handieneko
orduak saihestu behar dira

Aita Santuaren Ibilbidea-Agur Harria

13 km

250 m

3 h

XAVIER. Erdialdea

30 T 646299 4717097

HASIERA: Xabierko Gaztelua

Zailtasun ertaineko mendi-ibili honek Agur Harriraino eramango gaitu. Lekua enblematikoa da, Frantzisko Xabierkoak bertan agurtu baitzituen senideak misiolari-abenturari ekin aurretik

Ibilbidea Xabierko gaztelu historikoko zelaigunean bertan hasiko dugu. Baso-pistak, bideak eta Nafarroako behe-mendietako paisaiak zeharkatuko ditugu: Leireko mendilerroa, Aragoi ibaia, Agur Harria eta abar. Esako errepidea zeharkatu ondoren, ezkerrera egingo dugu, Erronkariarren Errege Abelbidearekin paralelo. Bidegurutze batera iritsiko gara, eta eskuinera

egingo dugu Aita Santuaren bidetik. Pista batera iritsiko gara, eta geroago lurrezko bide bat hartuko dugu Bide Zaharrera iritsi arte.

Jaitsieran, soro landu bat zeharkatu ondoren, Agur Harria eramaten duen bidea ikusiko dugu. Abelbidetik tontorrera iritsiko gara, eta gurutze bat eta azalpen-panel bat ikusiko ditugu bertan. Hasierako bidegurutze balizaturaino jaitsiko gara, eta, handik, gazteluraino.

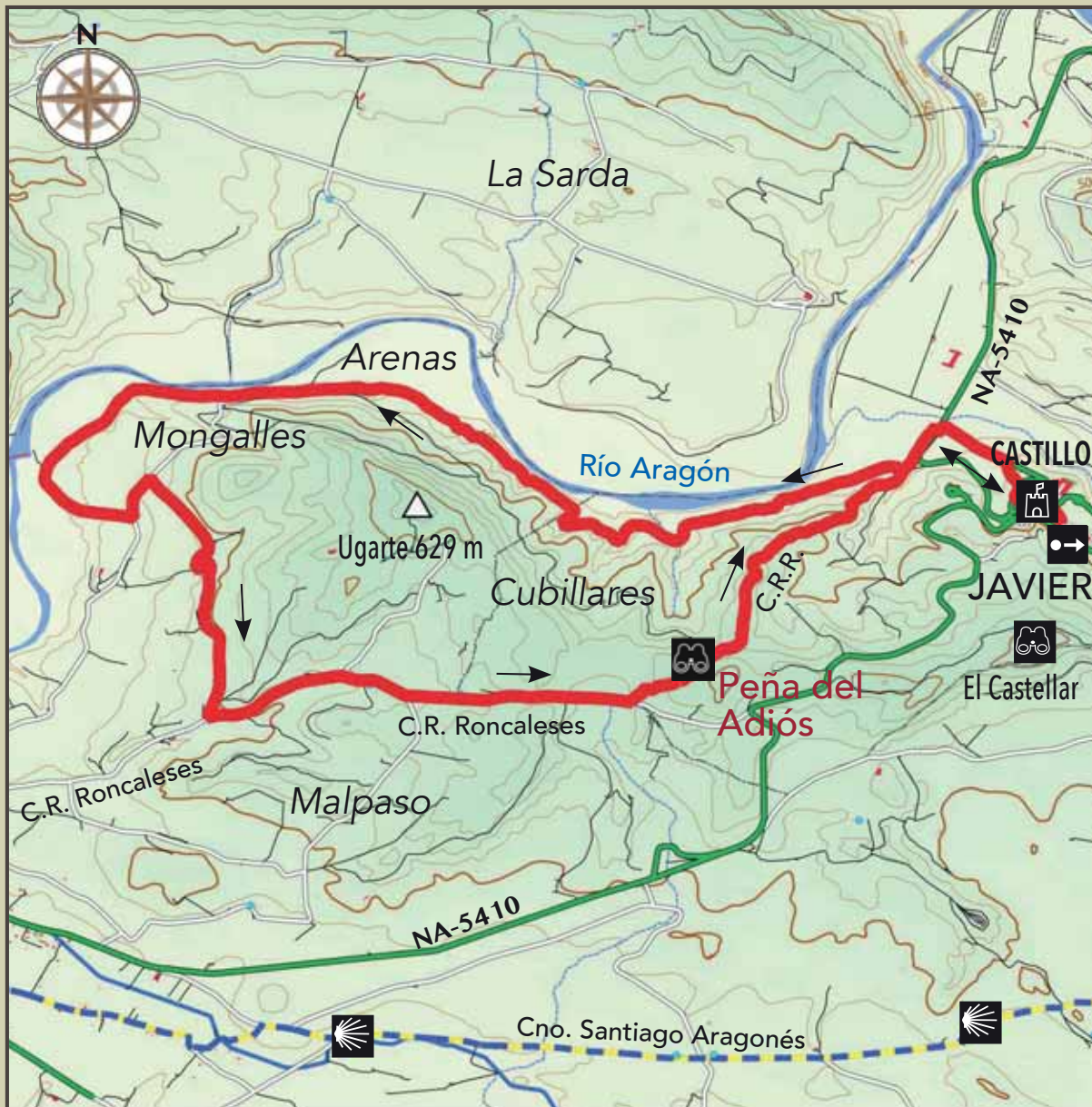

Zangoza, Leireko Monasterioa eta Irunberriko Arroila

Potxak eta ardoa

0 500 1.000 1.500 2.000 m

Eskala 1:31.000

DESKARGATU
TRACK GPS-A

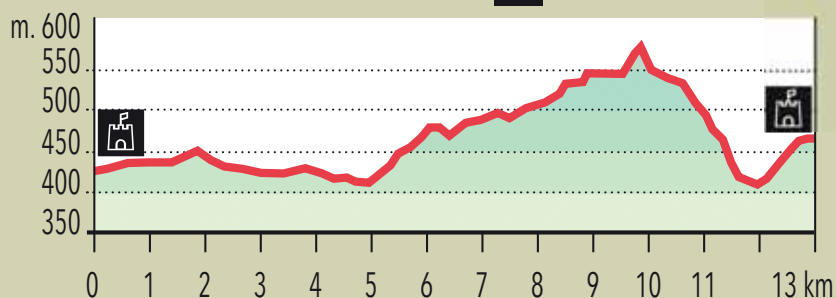

PROFILA

Hasiera: Xabierko Gaztelua

Amaiera: Xabierko Gaztelua

■ Marka berde
propioekin balizatutako
mendi-ibilia

ZERBITZUAK

Cortinas Amildegia

1 km

0 m

30'

BARDEA ZURIA. Erribera

30N 622433 4674176

HASIERA: NA-8712 errepideko, 0,8. Kilometrotik (Tutera-Arguedas) Aguilares Informazio zentraraino, Natur Parkearen errepidean, 6.kilometroan. Hemendik zuzenean, 4 kilometrora, Castildetierrara doan pista hartu.

Desnibelik gabeko mendi-ibili eroso da, eta Errege Bardeak eta bertako basamortu-paisaia zeharkatzen dituzten arroil berezietako baten barnealdetik eramango gaitu.

Aguilaresko informaziogunetik, 4 kilometro egingo ditugu autoz, Bardea Zuriko Castildetierra monumenturaino. Tontor ikaragarri hori Nafarroan argazki gehien egiten zaizkien monumentu naturaletako bat da, higadurak eremu horretan dituen ondorioen adibide argia. Informazio-kartel batek azalduko digu nola sortu den paisaia berezi hau poliki-poliki. Mendebalderantz abiatzen den bide bat hartu

eta Cortinas Amildegiraino jaitsiko gara. Ahal den pasabiderik onena bilatu beharko dugu tamariz ugarien artean. Antzinako presa batera iristean, ezkerrera doan bide batek arroilatik aterako gaitu, eta abiapuntura iritsiko gara arroila inguratuta. Bidean zehar, inguru horretan bizi diren hegazti batzuen hegaldiaz gozatuko dugu beharbada (zingira-mirotzak, sai zuriak eta abar), eta estepa-landaredi bereizgarria ikusiko dugu (erromeroa, ezkaia, salsola eta abar).

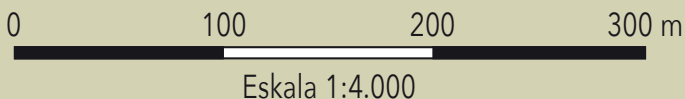

Tutera, Sendaviva eta Valtierra kobazuloak

Artzain-apurrak eta arkumea

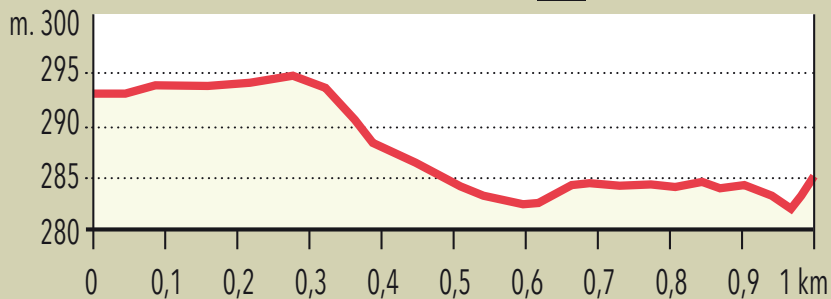
DESKARGATU
TRACK GPS-A

PROFILA

Hasiera: Castildetierrako aparkalekua

Amaiera: Castildetierra

ZERBITZUAK

Udan, berorik handieneko
orduak saihestu behar
dira

El Fraile

5,8 km

200 m

1 h 30'

BARDEA BELTZA. Errege Bardeetako Parke Naturala. Erribera

30N 635152 4650736

HASIERA: Bearen Ukuilua, Tuteratik Taustera doan errepidetik (NA-126, 22. km) Aragoiko muga baino lehen, egoera onean dagoen pista bat hartuko dugu, 4,3 km ondoren seinalizatutako tokira garamatza.

El Fraile tontorrera igotzen den ibilbidea da, Bardea Beltzeko basamortuan. Erdi Aroko gotorleku baten aztarnak ikusteko eta panoramika liluragarriekin gozatzeko aukera izango dugu.

Ibilbidea balizatuta dago eta Corral de Bea izenekoetik abiatzen da. Autoz joan gaitzke bertaraino, eta informazio-panel bat ikusiko dugu. Zelaigunetik, mendebalderantz egingo dugu, zelaia inguratuta. El Fraile tontorraren irudi bereizgarria begien bistan izango dugu une oro. Abereen bidexketatik jarraituko dugu, eta muinoak eta sakanak zeharkatuko ditugu antzina laborantza-lur batzuetaraino igotzen den eta higadurak narriatu duen pista zahar batera

iritsi arte. Handik, azken igoera nabarmena da. Tontorrean, Errege Bardeetako Erdi Aroko haitz gaineko gaztelurik enblematikoenetako baten aztarnak ikusiko ditugu. Oraindik ere aztarna batzuk eta harrizko hesia inguratzen zuten harlanduen errenkada batzuk ikus daitezke. Halaber, harrian induskatutako uharkaren ahoa ikusiko dugu. Elezaharrak dioenez, mendia zulatuta egindako galeria eta korridore batzuk abiatzen dira bertatik, kanpora irteteko. 360°-ko panoramikak txundituta utziko gaitu.

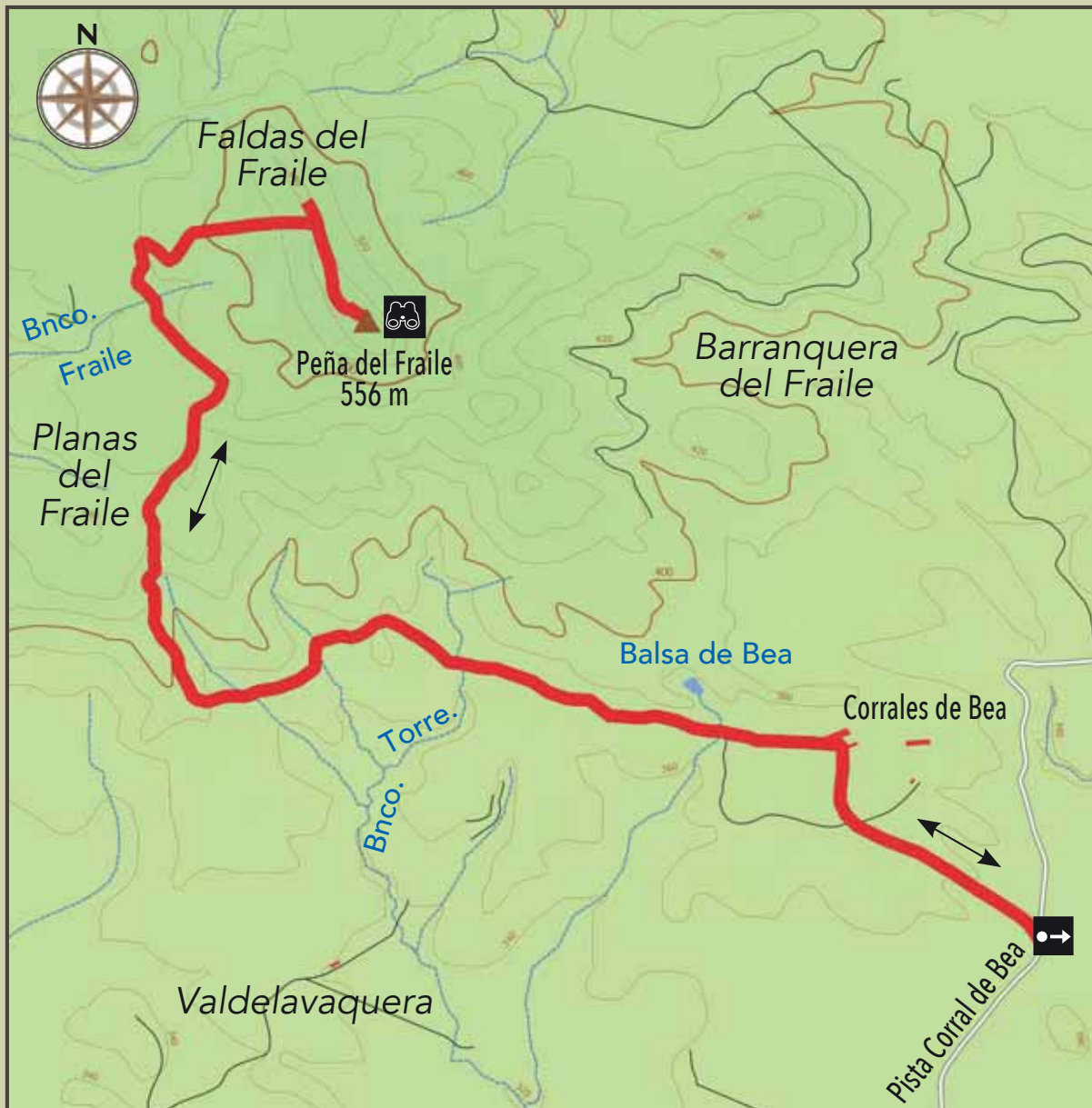

Tutera, Cortesko Gaztelua eta Tulebrasko Monasterioa

Olioia eta barazki-menestra

0 250 500 750 m

Eskala 1:10.000

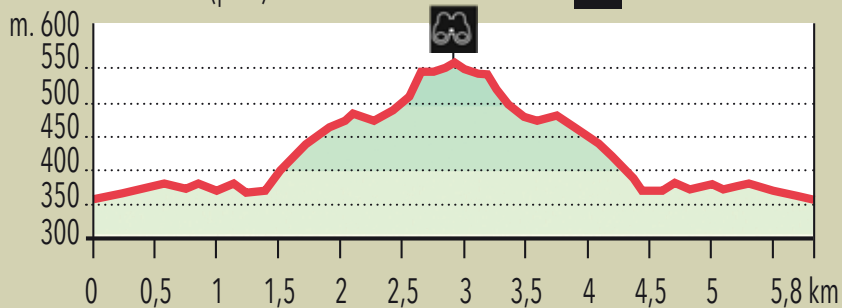
DESKARGATU
TRACK GPS-A

PROFILA

Hasiera: corral de Bea (pista)

↔ Amaiera: corral Bea

Marka zuri eta berdeekin balizatutako mendi-ibilia

ZERBITZUAK

Udan, berorik handieneko orduak saihestu behar dira

Las Roscas Zirkuitua

FITERO. Erribera

📍 30 T 594107 4656477

HASIERA: Fiteroko hirigunea. NA-6991

Ibilbide hau Alhama ibaiaren ibarraren eta forma bitxiak osatzen dituzten konglomeratuez osatutako Las Roscas mendigune bereziaren inguruan egingo dugu.

Zirkuitua Fiterotik Cascante eta Valverderaino doazen errepideen bidegurutzetik abiatzen da. Valverdera doana hartuko dugu, eta Alhama ibaiaren ibarrean barneratzen den nekazaritza-bide batetik jarraituko dugu berehala. Bécquerren elezahar baten lekua den "mairuaren kobazuloaren" eta Nafarroan egoerarik onenean dauden elurzuloetako baten ondotik igaroko gara. Gora egin ahala, Tudejen gaztelu

arabiarren aztarnak gordetzen dituen muino bat ikusiko dugu ezkerrean.

Bideak lepo bateraino jarraitzen du. Bertatik, konglomeratuen formazio harkaiztsu berezi batzuk ikusiko ditugu, Las Roscas izenekoak. Ibilbideko elementurik erakargarrienak dira. Harkaitzen hormetan sarguneak eta irtenguneak utzi dituen higadurak ikuskizun geomorfologiko paregabe bat oparituko digu. Azkenik, Blancaresko sakanetik errepidera itzuliko gara.

Fiteroko Monasterioa eta Bainuetxea, Corella

Enpanada eta zainzuriak

0 500 1.000 1.500 2.000 m

Eskala 1:23.000

DESKARGATU
TRACK GPS-A

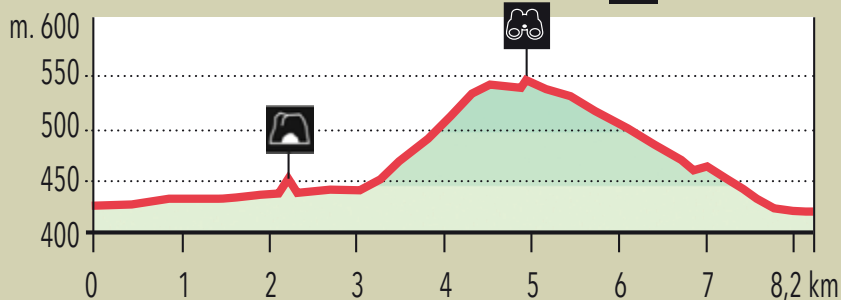

PROFILA

Hasiera: Fitero

Amaiera: Fitero

Marka zuri eta berdeekin balizatutako mendi-ibilia

ZERBITZUAK

Udan, berorik handieneko orduak saihestu behar dira

Bide irisgarriak

Nafarroan, pertsona guztiek dute turismoaz goatzeko aukera. Naturak denontzat irisgarriak diren ibilbideak eskaintzen ditu, baita premia fisiko, sentsorial edo kognitibo bereziak dituztenentzat ere.

Bertizko bidea (Bertizko Parke Naturala)

 30 T 612788 4777143

Bertizko Parke Naturala. Oieregi

Premia bereziak dituzten pertsonak bertako paisaia idilikoaz gozatu eta basoaren bizitasuna bete-betean sentitu ahal izango dute. Mugigarritasun urria dutenentzat, hainbat irisgarritasun-mailatako bideak daude. Eta lasai paseatzeko, lorategian dagoen 450 metroko bide sentsoriala erabil daiteke.

Leurtzako bidea (Urrotz)

 30 T 604565 4769576

Leurtzako Aisiako Natura Eremua. Urrotz

Ilbilbide hau aisia-eremutik abiatzen da. Barneko urtegiaren perimetroan zehar egiten den 2 km-ko bidea da. Denentzat dago pentsatuta, baita itsuentzat eta mugigarritasun urria dutenentzat ere. Hasieran, gogorragoa da gurpil-aulkian ibiltzeko.

Orgiko bidea (Lizaso)

 30 T 607770 4757827

Orgiko Aisiako Natura Eremua. Lizaso

2,4 km-ko ilbilbide erraza da, itsuentzat eta mugigarritasun urria dutenentzat egokia. Interpretazio-panelak eskuragarri daude denentzat.

Morterutxoko bidea (Urbasa-Andiako Parke Naturala)

 30 T 567630 4745554

Bidea, panel bidez adierazia, 31,5 kilometroan, NA-718

Basoan zehar egiten den pasealeku zirkularra da, 850 metrokoa. Denek gozatzeko modukoa, baita mugigarritasun urria edo ikusmen-desgaitasuna duten pertsonentzat eta adinekoentzat ere. Eserlekuak, zokalo gidaria, braille panelak, eta oso zoru eta desnibel egokiak.

Beste ibilbide batzuk

DONEJAKUE BIDEA

Nafarroa Donejakue Bideko atea da penintsulan, eta bertako arte-altxorrak eta dibertsitate natural eta kultural oparoa erakusten dizkio bisitariari, Nafarroako errege Antso III.a Nagusiak XI. mendean ofizialtzat hartu zuen eta **Frantziako Bide** izena hartu zuen ibilbidean.

Bi ibilbide nagusik zeharkatzen dute Nafarroako Erresuma: Pirinioetatik (Luzaidetik) sartu eta Orreagatik igarotzen den bideak, hots, Frantziako bideak (196 km) eta **Aragoitik sartu** eta Zangozatik igarotzen denak, hots, Aragoiko adarrak (65 km). Biak Garesen elkartzen dira. Garestik Lizarrara, Los Arcosera eta Vianara abiatzen da. Nafarroan, 8 zatiak inguru dira.

Nafarroatik Donejakue Bideko beste adar batzuk ere igarotzen dira: **Baztango Donejakue Bideak** 69 km egiten ditu Nafarroan barrena (6 etapa). Baionatik iristen da, Urdazubi, Amaiur, Elizondo, Berroeta, Lantz eta Olaguetik igarotzen da, eta Arren egiten du bat Frantziako Bidearekin. **Ebroko Donejakue Bidea**, berriz, 40 km-koa da eta 2 etapatan egiten da, Cortesetik Castejónera, Tuteratik igarota.

INAZIOTAR BIDEA

Inazio Loiolakoak 1522. urtean bere jaioteritik, Azpeititik (Gipuzkoa) Kataluniako Manresa hirira egindako ibilbidea da Inaziotar Bidea. Loiolan konbertsio espiritualak izan ostean ekin zion erromesaldiari, eta Jerusalem hiri santura iristea zuen azken helburu. Ibilbide osoak 650 km inguruko luzera dauka. 27 etapatan banatuta dago, eta dibertsitate handiko paisaiak, kulturak eta gastronomiak biltzen dituzten 5 autonomia-erkidego zeharkatzen ditu. Nafarroako Bidea Genevillatik iristen da, eta Meano eta Lapoblacion herrietatik igarotzen da, berriz

ere Araban sartu aurretik. Aurrerago, bideak Ebro ibaiaren ertzetik jarraitzen du eta Tuterara eta Cortes zeharkatzen ditu, Zaragozarantz.

Informazio gehiago: www.caminoignaciano.org

Etapak Nafarroan:

- 6. etapa: Alda–Genevilla; 23,3 km
- 7. etapa: Genevilla–Guardia; 27 km
- 12. etapa: Alfaro–Tutera; 23 km
- 13. etapa: Tutera–Gallur; 38 km

BIDE BERDEAK

Bide berdeak trenbideak izan ziren garai batean, eta gaur egun aukera osasungarria eta segurua eskaintzen dute mendi-ibiliak egiteko edo bizikletaz ibiltzeko. Historiaz eta xarma naturalez betetako ibilbideak dira, eta ez da autorik ibiltzen.

Nafarroan, zorioneko gaude, horrelako bost bide baititugu lurralde osoan banatuta. Guztira, 117 kilometro egiten dituzte: **Plazaolakoa**, hots, Iruñea eta Donostia lotzen zituen garai bateko trenbideari jarraitzen diona (68 km); Bidasoakoa, Legasa eta Endarlatsa lotzen dituen (35 km); **Irati-Irunberriko** Arroilakoa (6 km); **Vasco Navarro** Trenbidekoa -bertatik igarotzen zen Lizarra eta Gasteiz lotzen zituen "cangrejero" deitzen zioten trena- (27 km); eta **Tarazonicaren Bide Berdea** ("Escachamatas" deitzen diotena), Tuter eta Tarazona lotzen dituen (22 km).

GRak (IBILBIDE LUZEAK)

Lau ibilbide luze (GR) ditugu Nafarroan. 50 kilometrotik gorako luzera dute, eta bi egun baino gehiagotan egiten dira.

- **GR-11**, Pirinioetako Ibilbidea; 170 km Nafarroako lurraldean egiten dira, 8 etapatan.
- **GR 20**, Aralarko Itzulia; ibilbide zirkularra da, 120 km-koa, eta 7 etapatan egiten da.
- **GR-12**, Euskal Herriko Ibilbidea; Kantauriko eta Mediterraneo isurialdeen banalerroa zeharkatzen du 9 etapatan.

- **GR-220**, Iruñeko Arroko Bira. Ibilbide zirkularra da, 114 km-koa, eta 6 etapatan egiten da.
- **GR 225** Ezkabako lhesa. Ibilbide hau segitu zuten San Kristobalgo presondegitik ihes egin zuten preso batzuek. 53 kilometro dira 5 etapatan banatuta.
- **GR 321** Erronkaribarko Errege Bidea. 2 etapa eta 3 adar dira, ibarreko herriak batzen dituen 37,1 km-ko ibilbidea egiteko.

Informazio gehiago: www.nafarmendi.org

Nafarroa gastronomikoa

Nafarroa, zeharkatu ez
ezik, dastatu ere egiten da.
Mendialdetik Erriberaraino,
bertako produktuen
aberastasunak eta ñabardurak
harrituta uzten dute beti
bisitaria.

Lur hau paradisua da mendizaleentzat, baina, gainera, gozamen ikaragarria gastronomia atsegin dutenentzat. Konbinazio ezin hobe da, ibilbideak eta txangoak alde batetik, eta omenaldi gastronomikoren bat edo beste bestetik. Nafarroa nabarmendu egiten da askotariko paisaia eta produktuengatik (hamabost kalitate-ziurtagiri lortu dituzte). Guztiak goi-mailako kalitatekoak dira.

Mendialdeko larreek behi-aziendaren eta ardi-aziendaren haragi bikaina ematen dute, eta basoek, berriz, ehiza ona eta sukaldaritza-altxor txikiak (onddoak, adibidez). Ezinbestez dastatu beharrekoak dira jatorri-deiturako gaztak, pateak, sagardoa eta postre paregabeak (mamia, esate baterako).

Iruñeak iparraldeko eta hegoaldeko gastronomiarik onenak biltzen ditu. Arrora hurbildu ahala, arkume errearen, betegarriaren eta txistorraren usaina iristen da. Bisitariak ezin du hiriburutik alde egin alde zaharreko kaleetan ibili eta pintxoan

(goi-mailako sukaldaritza miniaturan) eskaintza probatu gabe.

Erdialdea piper, zainzuri eta potxen lurra da. Boilurrak, mahastiak, olio-errotak, gaztak eta txerrikumeak oparitzen dizkigu. Ebroko Erriberak baratzeak, orburuak eta kukuluak, bertako menestra ikaragarria eta ardo eta olio bikainak ditu ezaugarri bereizgarri.

Nafarroako ardo beltzak sendoak eta zaporetsuak dira, ardo zuriak fruta-gustukoak, eta ardo gorri freskagarriak, berriz, edozein otordutarako lagun ezin hobeak. Eta bazkalondoan, patxaranarekin (hots, Nafarroako likore nagusiarekin) topa egiteko tokia utzi beharko dugu.

Gomendioak

- ✓ Errespetatu seinaleak.
- ✓ Errespetatu eta zaindu natura (flora, fauna, ibaiak eta abar). Ez nahasi, aldatu eta/edo atera ingurune naturaleko elementurik.
- ✓ Ez bota eta ez lurperatu zaborrik, zapirik eta azalik. Utzi hurbileko edukiontzi batean.
- ✓ Itxi bidean aurkitzen dituzun atakak eta hesiak.
- ✓ Kotsultatu eguraldi-iragarpenak.
- ✓ Eraman ura, telefonoa eta janaria.
- ✓ Jantzi arropa eta oinetako erosoak, sasoiari dagozkionak.
- ✓ Eraman prismatikoak eta kolore deigarririk gabeko arropak, fauna errazago ikusteko.
- ✓ Udan, babestu tenperatura altuetatik.
- ✓ Ibili isilik, eta ezagutu animalien ohiturak.
- ✓ Gozatu naturarekin eta Nafarroak eskaintzen dizunarekin: jende jatorra, kultura-ondarea eta gastronomia ospetsua.
- ✓ Larrialdi-kasuetan, deitu honako zenbaki honetara:

Gartxoten Bidea

NAFARROAKO TURISMO-INFORMAZIOA:

☎ Tel. 848 420 420

💻 www.visitnavarra.es

✉ turismo@navarra.es

1 BERTIZ
TEL. 948 592 386
oit.bertiz@navarra.es

2 ESTELLA-LIZARRA
TEL. 848 420 485
oit.estella@navarra.es

3 LEKUNBERRI
TEL. 948 507 204
oit.lekunberri@navarra.es

4 OCHAGAVÍA / OTSAGABIA
TEL. 948 890 641
oit.ochagavia@navarra.es

5 OLITE / ERRIBERRI
TEL. 948 741 703
oit.olite@navarra.es

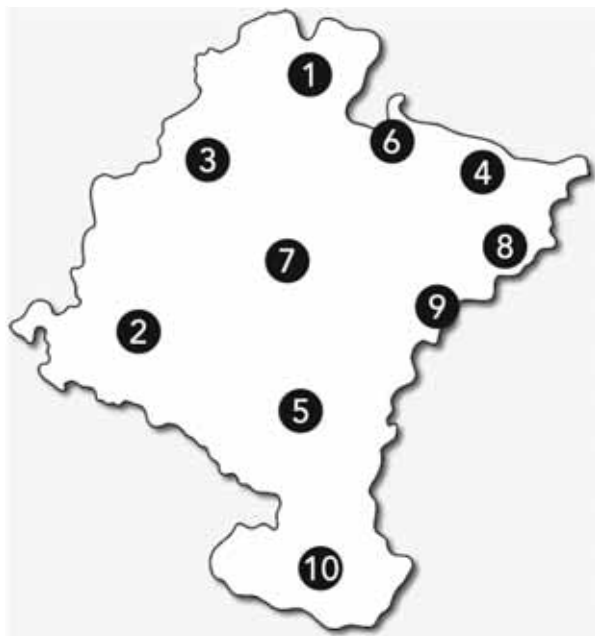
6 ORREAGA / RONCESVALLES
TEL. 948 760 301
oit.roncesvalles@navarra.es

7 PAMPLONA / IRUÑA
TEL. 948 420 700
oficinaturismo@pamplona.es

8 RONCAL / ERRONKARI
TEL. 948 475 256
oit.roncal@navarra.es

9 SANGÜESA / ZANGOZA
TEL. 948 871 411
oit.sanguesa@navarra.es

10 TUDELA
TEL. 948 848 058
oit.tudela@navarra.es

www.visitnavarra.es

T. 848 420 420

NAFARROA

 visitnavarra

 visitnavarra

 visitnavarra

 Ibilbide hauek haurkituko dituzu
Wikiloc-en turismo navarra